

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Stedenbouwkundig Ontwerpen
voltijd

Saxion Hogeschool

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Stedenbouwkundig Ontwerpen
voltijd

Saxion Hogeschool
CROHO nr. 34133

Hobéon Certificering BV
1 juni 2012

Auditpanel

dhr. W.L.M. Blomen
mw. ir. B. Janssen
dhr. ing. C. Geluk (MUrb)
mw. M. Troost

Secretaris

mw. H. Bleijs BSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTEND OORDEEL	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN PER STANDAARD	9
5.	ALGEMENE CONCLUSIE	35
6.	AANBEVELINGEN	37
BIJLAGE I	Scoretabel	39
BIJLAGE II	Eindkwalificaties	41
BIJLAGE III	Schematische indeling van de opleiding	45
BIJLAGE IV	Locatiebezoek	49
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	51
BIJLAGE VI	Overzicht auditpanel	53

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Saxion Hogeschool
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Heeft plaatsgevonden op 24 november 2011. Saxion is in afwachting van het definitieve rapport en besluit van de NVAO.

NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Stedenbouwkundig Ontwerpen (Urban Design)
registratienummer croho	34133
domein/sector croho	Bachelor of Built Environment / Techniek
oriëntatie opleiding (hbo – wo)	hbo
niveau opleiding (associate degree – bachelor – master)	bachelor
aantal studiepunten (ec's)	240
afstudeerrichtingen	-
Locatie	Deventer
Variant	voltijd
relevant lectoraat	Kenniscentrum Leefomgeving
datum audit	31-1-2012

in-, door- en uitstroomgegevens van -zo mogelijk- de laatste 6 cohorten				
cohort	2008	2009	2010	2011
▪ instroom voltijd	44	36	42	42
cohort	2008	2009		
▪ propedeuserendement (in %) na 2 jaar	39%	50%	-	-
cohort				
▪ uitstroom na 5 jaar	-	-	-	-
gerealiseerde docent-student ratio				
▪ voltijd	1:26,5			
contacturen	1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ gemiddeld aantal per week	19	20	20	7

2. SAMENVATTEND OORDEEL

Inleiding

Dit rapport bevat de uitkomsten van de audit uitgevoerd op 31 januari 2012 bij de hbo-bacheloropleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen van Saxion Hogeschool.

Het auditpanel beoordeelde op basis van het 'Beoordelingskader voor beperkte Opleidingsbeoordeling' (NVAO 2011).

De opleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen is de enige hbo-bachelor in haar soort in Nederland en is gestart in 2007. Aan de opleiding zijn inmiddels 11 studenten afgestudeerd.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties: voldoende

Het profiel sluit goed aan bij de kennis en vaardigheden die een startend hbo-er in het stedenbouwkundig werkveld nodig heeft.

De opleiding profileert zich ten opzichte van andere opleidingen binnen de Academie Ruimtelijke Ordening en Bouw door haar sterk competentiegerichte onderwijs.

Ten opzichte van vergelijkbare hbo-opleidingen profileert zij zich binnen het domein gebouwde omgeving sterk door 'onderwijs gericht op ontwerpen'. De opleiding heeft bewust gekozen voor ontwerpgericht ten opzichte van techniekgericht.

De eindkwalificaties van de opleiding zijn, zo constateert het auditpanel, duidelijk beroepsgericht. De eindkwalificaties zijn opgesteld in samenwerking met het werkveld en ze zijn uitgewerkt in aan de beroepspraktijk gerelateerde competenties en geconcretiseerd in o.a. beroepsproducten.

Het panel is van oordeel dat in de beschrijving van de competenties de kennisbasis per niveau nog explicieter dient te worden. De opleiding is daar reeds mee gestart.

De opleiding geeft toegepast onderzoek een duidelijk herkenbare plaats in de eindkwalificaties, zowel direct gekoppeld aan ontwerpen als aan het niveau van algemene hbo-vaardigheden. De onderzoeksagenda, waarin de opleiding zich richt op netwerken van middelgrote steden is volgens het panel nog steviger te verankeren in de doelstellingen en het programma van de opleiding.

Internationalisering wordt niet expliciet benoemd in het competentieprofiel.

Het panel is er echter van overtuigd dat internationalisering een goede plaats heeft in de visie en ambities van de opleiding en aantoonbaar doorwerkt naar het programma. De opleiding heeft internationalisering in de vezels zitten. Dat acht het panel belangrijker en zwaarderweger dan het feit dat dit nog niet expliciet in de eindkwalificaties is opgenomen.

Dat de onderzoeksagenda nog niet geheel op passende wijze geoperationaliseerd is op het niveau van de doelstellingen vindt het panel voor de nog jonge opleiding minder zwaarwegend.

De ambities die de opleiding heeft met internationalisering en de onderzoeksagenda zijn volgens het panel gebaat bij een goede prioritering

De aansluiting bij de (inter)nationale kwalificaties voor het bachelorniveau, een goede aansluiting met de beroepspraktijk vindt het panel belangrijk.

Door de aansluiting bij de (inter)nationale kwalificaties voor het bachelorniveau, de goede aansluiting op de beroepspraktijk en de bewuste keuze voor 'onderwijs gericht op ontwerpen', heeft het panel het oordeel 'goed' overwogen. Echter het panel laat zwaar wegen dat de kennisbasis verder geëxpliciteerd dient te worden in de eindkwalificaties en komt daarom tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 1.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving: voldoende

De opleiding heeft in haar nog korte bestaan een in de basis goed samenhangend, praktijkgericht opleidingsprogramma ontwikkeld. Studenten werken op directe wijze aan de in het opleidingsprofiel geformuleerde competenties. De internationale component is duidelijk herkenbaar en de aanzet voor verdere ontwikkeling van de relatie onderwijs-onderzoek eveneens.

Sterk vindt het panel de consequente manier waarop men de competentieset als basis heeft benut voor het programma en ook dat men naar aanleiding van bevindingen en evaluaties bereid is aanpassingen te doen in het programma (zoals het omzetten van het diagnostische karakter van de literatuurtoetsen naar summatieve toetsing omwille van de student).

Het werken aan échte praktijkopdrachten in de Trainee/ hoofdfase is een belangrijk aspect van het competentiegericht onderwijs. De zelfstandigheid van de student wordt in deze fase zeer op de proef gesteld. Enerzijds leidt dit tot zeer zelfstandige, professioneel opererende studenten anderzijds is dit een potentieel struikelpunt voor studenten die hier van nature niet sterk in zijn. De studiecoaching, waarover het panel op zich tevreden is, kan op dit punt sterker aangewend worden.

Een aantal punten is voor verbetering vatbaar. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding nog duidelijker uitwerkt wat studenten per competentie per studiefase precies moeten leren en dat de gewenste ontwikkeling evidentier wordt. Ook is van belang dat de koppeling tussen de theorie en de projecten verduidelijkt wordt voor studenten. De opleiding komt nu in een fase van consolidatie en aanscherping waarin deze zaken de benodigde aandacht zullen krijgen.

Het personeel heeft een positieve en enthousiaste indruk gemaakt op het panel. Het panel heeft grote waardering voor de geestdrift en het doorzettingsvermogen die hebben geleid tot waar de opleiding nu staat. Inhoudelijk zijn de docenten geschikt om het programma te dragen en uit te voeren. Wel vraagt het panel bij uitbreiding van het team aandacht voor verbreding van stedenbouwkundige expertise in het team, die nu kwetsbaar is vanwege een beperkt aandeel bij twee van de zes docenten. Het team bevindt zich, parallel aan de opleiding, in een ontwikkelfase, waarbij het panel het belangrijk vindt dat er nu meer aandacht komt voor scholing. Onder meer op het gebied van coaching, assessments en onderzoeksvaardigheden.

De materiële voorzieningen voldoen momenteel niet aan alle eisen. Dit houdt verband met de tijdelijke huisvesting en dat vindt het panel begrijpelijk. De moeite die gedaan is om een tijdelijk atelier te verkrijgen waardeert het panel ten zeerste. Het panel vindt het een goede zaak dat de opleiding dit atelier als voorwaardelijk beschouwt om het onderwijsconcept in de praktijk te kunnen brengen.

Het audit panel komt tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 2 omdat zij in hoofdzaak van oordeel is dat de nog jonge opleiding in een korte periode veel goeds voor elkaar gekregen en opgezet heeft. Maar dat er wel –en dat ligt volgens het panel ook in de lijn der verwachtingen - een aantal zaken, verbeterd, doorontwikkeld en/of verder uitgewerkt dient te worden.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties: voldoende

Het panel stelt vast dat de opleiding werkt op basis van een systeem van competentiegericht toetsen, passend bij het onderwijsconcept. Dit systeem bestaat uit een combinatie van diagnostische voortgangstoetsing (waarvan de student de uitkomst gebruikt om zijn competenties aan te tonen en verkrijgt daarna pas zijn studiepunten) en summatieve literatuurtoetsen (i.c. toetsen waarin de student kennis aantoot en die direct beloond worden met studiepunten) die moeten garanderen dat de student steeds over adequate theoretische kennis beschikt.

De opleiding zoekt binnen het huidige systeem van toetsen en beoordelen naar een balans tussen trouw blijven aan het competentiegerichte aspect en 'aantoonbaarheidsaspecten' zoals transparantie, herleidbaarheid van hoe beoordelingen tot stand komen. De basis voor deze systematiek is er. De opleiding werkt, onder invloed van de toets- en examencommissie, aan het ontwikkelen hiervan tot een systeem dat zowel voor docenten, studenten en controlerende organen optimaal is. Zo is bijvoorbeeld recentelijk de kennistoetsing geformaliseerd en in aandeel vergroot. Het panel ziet dat men stappen in de goede richting zet. Een volgende stap is volgens het panel het verder concretiseren van toetsingscriteria (wat moet de student nu precies kunnen op de drie studieniveaus). Inmiddels zijn voor het studiejaar 2012-2013 duidelijker indicatoren bij de competenties geformuleerd ten behoeve van een eenduidiger beoordeling van de competenties door docenten.

Aangezien feedback een van de fundamenteën van het gehanteerde onderwijsmodel is, vindt het panel het van groot belang dat de opleiding eraan werkt het meer in overeenstemming te brengen met de wensen en ideeën die studenten hierover hebben. Zij zien dit graag geïntensiveerd.

De aansluiting van alumni bij de beroepspraktijk blijkt uit o.a. gesprekken van het panel met alumni, de beroepenveldcommissie. Het panel stelt vast dat de doorstroom naar de vervolgopleiding van de Technische Universiteit Delft lastig is vanwege het beperkte aandeel technische vakken. Daarentegen lijkt de aansluiting op de Academie van Bouwkunst tot nu naadloos te zijn.

Het beoordelen van het afstudeerniveau was voor het panel lastig omdat van de jonge opleiding nog slechts 9 afstudeerwerken beschikbaar waren van louter de eerste lichte studenten. In de afstudeerportfolio's, die het panel op zich als voldoende bestempeld, signaleerde het panel dat deze op punten niet aan de maat zijn, steeds terugkomend op de 'ambachtelijke kant van het vak'. Doorpraten met docenten over de portfolio's kon het panel de afwegingen in de beoordeling volgen en begrijpen, maar deze niet direct herleiden uit een verslag. Het panel acht het van groot belang dat er meer aandacht komt voor het vastleggen hiervan.

Het auditpanel komt tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 3 'Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties'. Omdat, vergelijkbaar als bij standaard 2, naar de mening van het panel de opleiding in een korte periode een goed systeem opgezet heeft, maar dat er wel een aantal zaken doorontwikkeld en/of verder uitgewerkt dient te worden. Zoals aandacht voor feedback en het aantoonbaar maken van bepaalde 'ambachtelijke vaardigheden' in de afstudeerportfolio's.

Algemene conclusie: voldoende

Saxion heeft met de opleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen een opleiding in huis die zich profileert met een ontwerpgericht curriculum en de competentiegerichte vormgeving van het onderwijs. Ook de internationale component en de mate waarin de beroepspraktijk bij de opleiding betrokken wordt, zijn belangrijke kerneigenschappen van de opleiding.

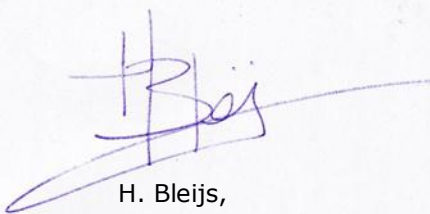
De opleiding is jong en gaat na een afgeronde cyclus met de eerste afgestudeerden een nieuwe fase in, namelijk een van consolideren wat goed is en verder ontwikkelen van wat nodig is. Het fundament dat in korte tijd gelegd is, is stevig en biedt een goede basis voor de nodige ontwikkelingen. Prioriteit in ontwikkelingen zal liggen bij het specificeren van de ambachtelijke kant van het vak Stedenbouwkundig Ontwerpen, bij aantoonbaarheid van de ontwikkeling van studenten in tussentijdse en afsluitende portfoliotoetsing, bij scholing van het personeel van de verschillende rollen die zij bekleden en het creëren van een inspirerende leeromgeving (atelier), die zo belangrijk is voor het onderwijsconcept.

Bovenstaande leidt ertoe dat het auditpanel van oordeel is dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en komt daarmee tot een totaaloordeel 'voldoende'.

1 juni 2012

W.L.M. Blomen,
voorzitter

H. Bleijs,
secretaris

3. INLEIDING

De opleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen (SO) wordt aangeboden door de Academie Ruimtelijke Ordening en Bouw (ROB) en leidt op tot de graad Bachelor of Built Environment (BBE). Binnen deze academie worden nog 6 bachelor-opleidingen aangeboden, i.c. Bouwkunde, Civiele Techniek, Milieukunde (MK), Ruimtelijke Ordening en Planologie (ROP), Vastgoed en Makelaardij en Archeologie. Deze opleidingen hebben allen raakvlakken op het gebied van de fysieke leefomgeving.

Jonge opleiding

In 2007 is de aanvraag voor de Toets Nieuwe Opleiding goedgekeurd en de opleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen is gestart in februari 2008 als de enige zelfstandige 'stedenbouw' hbo-bacheloropleiding in Nederland.

Bij andere hogescholen is Stedenbouw doorgaans een onderdeel van een andere opleiding zoals Bouwkunde. Bij Saxion maakte Stedenbouwkundig Ontwerpen tot februari 2008 als afstudeerrichting deel uit van de opleiding Ruimtelijke Ordening en Planologie (ROP). Met de accreditatie en ministeriële goedkeuring in februari 2008 is de opleiding als zelfstandige opleiding doorgezet en zijn de studenten van deze studierichting bij ROP administratief overgezet naar de nieuwe opleiding. In september 2007 startte de opleiding met 44 eerstejaars studenten, momenteel studeren er circa 100 studenten aan de opleiding.

De ontwikkeling van het programma heeft men stapsgewijs uitgevoerd. Als eerste is het programma ontwikkeld, waarbij de basis gelegd is voor de programma-inhoud, de onderwijsvorm en het systeem van toetsen. Daarna is de focus gelegd op ontwikkeling van specifieke aspecten van het programma: het studieonderdeel 'onderwijs op locatie', het internationale afstudeerjaar 'Final Year' en aansluitmogelijkheden van hbo-bachelor naar de Academie van Bouwkunst (hbo-master) en TU (wo-master). De laatste twee jaar lag de focus op het bevorderen van onderwijskundige vaardigheden bij docenten en het formuleren van een onderzoeksleerlijn/agenda.

Fase van ontwikkeling

Voor de jonge opleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen is na een pioniersfase, nu een fase van consolideren en verder uitdiepen angebroken. Daarnaast is een doel om meer interactie met aanpalende opleidingen te realiseren. Een andere beweging is het versterken van de samenwerking met het lectoraat

In 2011 heeft de academie ROB – waar de opleiding SO deel van uitmaakt – een nieuw Management Team (MT) gekregen. Dit MT heeft in het voorjaar van 2012 een nieuwe organisatiestructuur opgesteld, met als doel de afstemming en samenwerking tussen de verschillende opleidingen beter op elkaar af te stemmen.

Voorts is relevant te weten dat ten tijde van de audit nog slechts elf studenten waren afgestudeerd en dat de opleiding op een tijdelijke locatie gehuisvest is totdat in 2013 het nieuwe gebouw gereed is.

Aanbevelingen uit de Toets Nieuwe Opleiding

In navolging op de Toets Nieuwe Opleiding gaf de NVAO in haar besluit van 7 juni 2007 enkele aandachtspunten mee. Hieronder de huidige status van de belangrijkste punten.

De bewaking van de werking van het projectenbureau is noodzakelijk. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding de werking van het projectenbureau bewaakt en dat het projectbureau adequaat functioneert in de zin dat het zowel kwalitatief als kwantitatief voldoende projecten genereert voor de studenten en het onderwijs. Zie standaard 2.

De docent:student ratio dient bewaakt te worden in het kader van het veilig stellen van de benodigde individuele begeleiding van de student. Dit punt is nog actueel. Het panel verwacht dat met formatie-uitbreiding op korte termijn de druk op het team, die uiteraard ook samenhang met de ontwikkel- en opstartfase van de opleiding, zal afnemen. Zie standaard 2.

4. OORDELEN PER STANDAARD

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor-master) en oriëntatie (hbo-wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Visie

De opleiding leidt studenten op tot stedenbouwkundig ontwerper op bachelorniveau. In de visie van de opleiding richt de in de praktijk werkzaam zijnde hbo- bachelor stedenbouwkundig ontwerper zich nadrukkelijk op het vertalen en vormgeven van ruimtelijke en functionele programma's in stadsontwerpen. Hij doet dat op verschillende schaalniveaus, waardoor hij steeds met andere partijen te maken heeft. Hij werkt vrijwel altijd in multidisciplinair verband, waarbij zijn kracht ligt in het denken in ruimtelijke concepten en het beeldend vertalen van ideeën, wensen en belangen tot een samenhangend plan.

Het doel van de opleiding is kort samengevat: het opleiden van junior of assistent stedenbouwkundigen met een innovatieve en kritische houding en een hoge mate van realiteitszin, die integraal kunnen denken. Belangrijke nevensdoelen zijn; het verzorgen van een gestroomlijnde toelating tot het masterniveau (zie verder bij standaard 3) en het aanjagen van ruimtelijk ontwerpdenken binnen de academie en in de regio. Doelstellingen die het panel zinvol acht.

Competentieprofiel en legitimering

Het competentieprofiel bestaat uit tien competenties, waarvan vijf beroepscompetenties (B) en vijf algemene hbo-competenties of wel professionele competenties (P). Zie hieronder.

B1 Concept	Beeldend combineren van artistieke visie en uitgangspunten in grondgedachten voor ontwerpen.
B2 Urban Design	Opstellen en uitwerken van stedenbouwkundige plannen
B3 Analysis	Vervaardigen van beeldende analyses
B4 Urban research	Onderzoeken en ontwikkelen van stedelijke modellen.
B5 Urban Process	Urban design processen in sociale en ruimtelijke contexten verankeren

P1 Omgevingsbewust zijn	Bewust zijn van omgeving waarin hij/zij leeft en werkt en hier ook naar handelen.
P2 Zelfverantwoordelijk functioneren	Herkennen en verantwoordelijkheid nemen voor eigen ontwikkeling en die van de omgeving en een autonome opstelling daarbinnen.
P3 Communiceren	In staat zijn wat hij/zij vindt, voelt en wil naar buiten te brengen op een manier die past bij de context van de boodschap en met gewenst effect.
P4 Onderzoeken	In staat gefundeerd praktijkonderzoek te doen om waardevolle informatie te krijgen nodig voor zijn werk.
P5 Organiseren	Een opdracht aannemen en deze naar tevredenheid uitvoeren en voltooien.

Aan deze competentieset ligt een aantal kwalificatieraamwerken ten grondslag als borging van aansluiting van de opleiding bij (inter)nationale eisen betreffende het hbo-niveau, en inhoudelijke eisen betreffende het domein en het beroep.

De opleiding heeft in haar document 'Onderwijsvisie' uiteengezet hoe de Dublin Descriptoren afgedekt zijn in de opleidingskwalificaties en het panel zelf heeft ook waargenomen dat in de eindkwalificaties van de opleiding de descriptoren Kennis en inzicht, het toepassen van kennis en inzicht, oordeelsvorming, communicatie en leervaardigheden voldoende op hbo-bachelorniveau terug komen. 'Kennis en inzicht' bijvoorbeeld, doen studenten op in de basisvakken die bij alle beroepscompetenties horen. 'Oordeelsvorming' komt terug in de projecten waarin studenten aan de hbo-competentie 'onderzoeken' en de beroepscompetenties 'Analysis' en 'Urban research' werken.

De kwalificaties die de opleiding hanteert, laten een toenemende complexiteit zien. Concreet is hierbij sprake van beroepsbekwaamheden op drie niveaus (zie voor uitleg standaard 2). Op het hoogste niveau, het bachelor niveau, moet de student ieder onderwerp van de stedenbouwkundige ontwerpdiscipline kunnen uitwerken. Hij kiest hierbij zelfstandig bij de internationale praktijksituatie passende theorieën en methoden of past deze aan op de situatie en geeft hierop kritische reflectie.

Vakinhoudelijk is het profiel gestoeld op de profielbeschrijving van het domein Bachelor of Built Environment (BBE). Het auditpanel herkent de BBE competenties die direct gekoppeld zijn aan de verschillende fasen van de voortbrengingscyclus in dit domein (initiëren, ontwerpen, specificeren, uitvoeren en beheren) in de SO competentieset. Wat het auditpanel hierin minder goed ziet, is de technische component, die in de profielbeschrijving BBE beschreven is als: 'een technische invalshoek ... een aanduiding die voor alle competenties opgeld doet' (profielbeschrijving BBE. HOG B&R, blz.29). Zie hoofdstuk 'Aanbevelingen' en voorts onder het kopje 'Profilering en ambities'.

Voorts heeft de opleiding, omdat er geen landelijk profiel voor de hbo-stedenbouwkundige was, zelf een profiel opgesteld en dit laten valideren door het werkveld. Ook de eigen beroepenveldcommissie (bvc) heeft dit 'beroepsprofiel SO' gevalideerd alsmede de profilering die de opleiding hierbinnen gekozen heeft (zie verder onder kopje 'Profilering en ambities'). Zoals reeds aangetoond bij de Toets Nieuwe Opleiding (2007) bestaat er behoefte aan hbo-ers stedenbouwkundig ontwerpen. Het blijkt in de praktijk regelmatig voor te komen dat werkgevers overgekwalificeerde professionals moeten aannemen (TU) of hbo-ers van een andere richting (bijv. ROP), wat in beide gevallen niet efficiënt is. Het auditpanel herkent deze behoefte aan hbo-ers in het vak ook.

Bij de gehele ontwikkeling van de opleiding is de voornoemde bvc betrokken geweest. De samenstelling van deze commissie is in 2011 gewijzigd. Dit omdat enkele leden uit de vorige bvc met pensioen gingen en de opleiding vond dat, bij de faseovergang van opzet/pioniersfase naar de consolidatiefase, de bvc een nieuwe samenstelling behoeft. De bvc is naar de mening van het panel, met o.a. afgevaardigden van grotere gemeentes, (landschaps)architecten en een stedenbouwkundig ontwerper breed en sluit daardoor goed aan bij de doelstellingen en ambities van de opleiding. Het panel heeft vastgesteld dat de oude bvc gemiddeld eens per jaar bijeenkwam en dat er bij ontwikkeling en opstart van de opleiding meerdere bijeenkomsten met werkveldvertegenwoordigers geweest zijn. Op basis daarvan gaat het panel er van uit dat dit met de nieuwe bvc ook het geval zal zijn.

Doordat de opleiding dicht tegen de praktijk aanligt, o.a. via de vele praktijkprojecten en doordat enkele docenten in de praktijk werkzaam zijn, is er een cultuur waarbinnen optimalisering van de afstemming van de opleidingsdoelstellingen met de praktijk continu aandacht heeft. Een aanwijzing hiervoor is bijvoorbeeld dat het competentieprofiel de afgelopen twee jaar is aangepast om deze afstemming te verbeteren.

Bijvoorbeeld door het samenvoegen van de deels overlappende competenties 'planning' en 'proces' tot één competentie 'Urban process' als vereenvoudiging van het profiel, beter passend bij de werkwijze van stedenbouwkundigen in de beroepspraktijk. Daarnaast is de opleiding samen met vergelijkbare opleidingen van de hogescholen Avans en NHTV in gesprek met de Beroepsvereniging van Nederlandse Stedenbouwkundigen en Planologen (BNSP) ten behoeve van verdere afstemming tussen de opleiding en de arbeidsmarkt(behoeft).

Concretisering van de competenties

Het competentieprofiel is geconcretiseerd in competentiekaarten, waarop per competentie o.a. beroepssituaties, beroepstaken, en beroepsproducten zijn beschreven. Het panel vindt dat dit op structurele wijze uitgevoerd is en dat op deze wijze de eindkwalificaties ook daadwerkelijk richtinggevend zijn voor het curriculum. Voor studenten zijn deze inzichtelijk gemaakt in de studiegids. Vanuit de academie-brede examencommissie kwamen zeer positieve geluiden over deze competentiekaarten en de manier waarop de opleiding deze als basis voor het onderwijs benut. Volgens de examencommissie is SO een voorbeeldopleiding binnen de Academie ROB betreffende competentiegericht onderwijs en dito toetsing (zie verder standaard 2 en 3).

Het auditpanel waardeert het competentieprofiel en uitwerking daarvan in de competentiekaarten als een goede basis voor de opleiding. Het panel zoekt daarbij nog naar een duidelijker en concreter geformuleerde 'kennisbasis'. Iets wat de opleiding zelf onderschrijft en waar ook al aan gewerkt wordt. Tijdens de audit is voor dit onderwerp de metafoer de 'gereedschapskist' gebruikt om spraakverwarring te voorkomen. (De term 'body of knowledge' die hiervoor regelmatig gebruikt wordt, staat in het vocabulaire van de opleiding namelijk synoniem voor de theoretische kennisbasis, zoals geconcretiseerd in de literatuurlijst.) Het panel heeft tijdens de audit in dit kader ook uitgebreid gesproken over de 'ambachtelijke kant van het vak' die in het competentieprofiel van SO voornamelijk binnen de competentie 'Urban Design' valt. Het gaat daarbij niet zozeer om conceptuele of ontwerpvaardigheden, maar om *basiskennis en -skills* die de student aan het eind van het vierde jaar moet bezitten om in de praktijk als hbo stedenbouwkundige ontwerper aan de slag te kunnen met betrekking tot bijvoorbeeld straatprofielen, materialisatie van de openbare ruimte (doorsnedes) en verkavelingstypologieën. Deze aspecten zijn wel in de tot nu gehanteerde competentiekaarten terug te vinden, maar het panel ziet niet helder terug wat de student hier nu precies per niveau van moet kennen en kunnen en welke groei en ontwikkeling er derhalve op deze aspecten verwacht wordt van de student. De kwaliteit van de beroepsproducten is vastgesteld met beoordelingsaspecten en bijhorende prestatie-indicatoren, maar ook op dit punt moet de opleiding volgens het panel nog verder specificeren. Zie hoofdstuk Aanbevelingen.

Het panel heeft waargenomen dat de opleiding momenteel werkt aan verdere concretisering van de competentiekaarten. In de deels vernieuwde kaarten (in concept gezien), die vanaf 2012-2013 in gebruik genomen worden is al meer aandacht voor de beroepsproducten en voor apart geformuleerde prestatie-indicatoren afleesbaar. Het panel is van mening dat dit nóg concreter kan.

Profilering en ambities

In het kader van de 'gereedschapskist' is op een hoger abstractieniveau dan het bovenstaande eveneens uitvoerig gesproken over de zoektocht van de opleiding naar de balans tussen vaardigheden op conceptueel- en ontwerpniveau en technische kennis. De opleiding maakt hierin de bewuste keus om de ontwerpaspecten in de opleidingsdoelstellingen sterker aan te zetten dan de technische. De opleiding leidt *conceptueel onderlegde* ontwerpers op die werken vanuit een bepaalde basiskennis, geen *technisch* ontwerpers.

De specifieke profilering is voortgekomen uit de geografische context, de positionering ten opzichte van masteropleidingen in het vakgebied en de wens (vanuit de Academie ROB) tot innovatief onderwijs. De opleiding profileert zich ten opzichte van andere ROB opleidingen naar de mening van het auditpanel door haar sterk competentiegerichte onderwijs.

En ten opzichte van vergelijkbare hbo-opleidingen binnen het domein gebouwde omgeving door het sterk op ontwerpen gerichte onderwijs en door de internationale oriëntatie.

Voorts wil de opleiding zich profileren door een eigen onderzoeksgebied te definiëren en hierbinnen studenten onderzoek uit te laten voeren. "Stedenbouwkundig Ontwerpen wil onderzoeken hoe de kwaliteit van de toekomstige samenleving verbeterd kan worden door innovatieve ontwerpen voor dynamische ontwikkelingen binnen netwerken van middelgrote steden." Aansluitend bij deze vraag zijn diverse maatschappelijk relevante deelvragen benoemd zoals; Hoe kunnen wij ontwerpen voor een toekomst die we niet kennen? En hoe kunnen we ontwerpen voor krimp en groei?

De opleiding werkt reeds op een aantal onderwijsonderdelen samen met opleidingen binnen de academie en de ambitie is om dit sterker te gaan aanzetten. Een voorbeeld hiervan is het project Duurzame Gebiedsontwikkeling in het eerste jaar dat samen met onder andere ROP en MK wordt uitgevoerd. Dit om de spilfunctie die de stedenbouwkundige later in het werkveld vervult al binnen de academie als zodanig te positioneren en voor studenten herkenbaar te maken. Om de studenten ook met aanpalende vakgebieden kennis te laten maken die niet 'in huis zijn' bij Saxion zijn er contacten met bijvoorbeeld Van Hall Larenstein (landschap) en met instellingen in het buitenland waaronder Fachhochschule Osnabrueck Duitsland (landschapsarchitectuur), Universidade Fernando Pessoa Porto Portugal (architectuur), Universitaet Innsbruck Oostenrijk (urban Design) en University Trento Italië (planologie, architectuur, Urban Design).

Onderzoek

Over onderzoek is tijdens de audit met o.a. de lector van het Kenniscentrum Leefomgeving, de opleidingsmanager en betrokken docenten gesproken op drie niveaus. Namelijk op het niveau van ontwerpgebonden onderzoek (ofwel onderzoek als onlosmakelijk onderdeel van het ontwerpproces), op het niveau van onderzoek als algemene hbo-vaardigheid en op het niveau van profilering van de opleiding middels een eigen onderzoeksagenda. De twee eerstgenoemde niveaus zijn in de competentieset duidelijk herkenbaar.

'Ontwerpgebonden onderzoek' komt naar voren in de beroepscompetentie Urban research. Hierbij gaat het erom dat studenten stedenbouwkundige modellen kennen en kunnen identificeren, opstellen en toepassen en bij het analyseren van gebieden en het ontwikkelen van nieuwe stedenbouwkundige plannen.

In de hbo-competentie 'Onderzoeken' gaat het om onderzoeken als hbo-vaardigheid. De student moet in staat zijn gefundeerd praktijkonderzoek te verrichten, waarbij onderzoeksofzet, analyserend vermogen en concluderen & verantwoorden van belang zijn.

Daarnaast heeft SO op zichzelf staand een heldere onderzoeksagenda opgezet. Deze agenda is voor het auditpanel nog niet heel duidelijk herkenbaar in het programma (zie verder standaard 2) en kwam tijdens de auditgesprekken met de verschillende geledingen (management, lector, docenten, studenten) niet sterk en/of eenduidig naar voren. Dit punt zal zich verder moeten uitkristalliseren. (Zie hoofdstuk aanbevelingen) Uit de gesprekken met de lector en betrokken docenten bleek dat de onderzoeksdoelstellingen wellicht scherper geformuleerd moeten worden om bij het lectoraat vertaald en benut te kunnen worden bij het ontwikkelen van projecten en ander onderwijs dat een meerwaarde heeft voor het SO curriculum.

Internationalisering

De opleiding heeft een sterke internationale ambitie, omdat volgens haar stedenbouw niet aan Nederlandse grenzen gebonden is. De Nederlandse stedenbouwkundige traditie heeft een vooraanstaande positie in het internationale werkveld en de opleiding krijgt veel vraag uit het buitenland om studenten in te zetten in internationale projecten (o.a. Barcelona).

In haar visie (Document: Onderwijsvisie) stelt de opleiding dat het derhalve 'zeer waarschijnlijk is dat studenten na hun afstuderen deel uit zullen maken van internationale ontwerpteam's'.

In de eindkwalificaties zag het panel deze internationale component, die de opleiding juist wel belangrijk acht, niet expliciet verwoord. Wel staat bij de competentie 'Omgevingsbewust zijn' benoemd dat 'de student zich bewust is van de waarde van andere culturen...steeds blijkt geeft van een bredere oriëntatie; van lokaal, regionaal, nationaal naar internationaal'. Tijdens de auditgesprekken werd het panel duidelijk dat het internationale aspect voor de opleiding vanzelfsprekend is en echt in de vezels van opleidingsvisie en -ambitie aanwezig is. De explicitering hiervan in de competenties heeft men klaarblijkelijk niet noodzakelijk geacht, maar is voor derden (studenten, werkveld en andere stakeholders) wel van belang (zie hoofdstuk Aanbevelingen). Zie voorts standaard 2 voor concrete voorbeelden van hoe internationalisering verankerd is in de opleiding.

Weging en Oordeel: voldoende

Samenvattend en de verschillende elementen afwegend komt het auditpanel bij standaard 1 tot het oordeel 'voldoende', waarbij de volgende constatering tot dat oordeel hebben geleid.

Het auditpanel is van oordeel dat de vijf beroepscompetenties en vijf algemene competenties waarmee de opleiding haar profiel vormt overeenstemmen met de kennis en vaardigheden die een hbo stedenbouwkundig ontwerper in het nationale en internationale werkveld nodig heeft.

De doelstellingen van de opleiding zijn, zo constateert het auditpanel, duidelijke beroepsgericht. Dit geldt voor hoe ze zijn opgesteld –namelijk in samenwerking met het werkveld- als voor de uitwerking in direct aan de beroepspraktijk gerelateerde competenties en de concretisering in o.a. beroepsproducten. Het panel is van mening dat de opleiding een goede aanzet heeft gedaan om de eindkwalificaties te concretiseren in beheersaspecten en indicatoren, maar vindt het belangrijk dat duidelijker wordt vastgelegd wat de studenten nu precies leren, ofwel wat de kennisbasis per niveau is. De competentieset geeft volgens het panel duidelijk richting aan het curriculum en vormt hiervoor letterlijk de basis.

De opleiding heeft toegepast onderzoek naar de mening van het auditpanel een duidelijke herkenbare plaats in de eindkwalificaties gegeven, zowel direct gekoppeld aan ontwerpen als op het niveau van algemene hbo-vaardigheden. De profilering middels de op het gebied van netwerksteden geformuleerde onderzoekslijn, kwam voor het auditpanel nog niet sterk uit de verf en is daarom naar de mening van het panel een ontwikkelpunt. Dit doet echter niets af aan het feit dat onderzoek goed verankerd is in het opleidingsprofiel.

Voor internationalisering geldt dat, ondanks dat dit aspect niet expliciet benoemd wordt in het competentieprofiel (wel in de niveaubeschrijving van de drie fasen; basic, trainee en bachelor), het panel overtuigd is dat dit aspect een goede plaats heeft in de visie en ambities van SO en een aantoonbare doorwerking heeft naar het programma. Dat vindt het panel belangrijk en zwaarwegender dan het feit dat dit nog herkenbaarder in de competenties kan worden opgenomen.

De ambities betreffende internationalisering en de onderzoekslijn zijn breed, prioritering in de ontwikkeling van deze ambities is van belang.

Oordeel

De aansluiting bij de (inter)nationale kwalificaties voor het bachelorniveau, het regelmatig betrekken van de beroepenveldcommissie en de goede aansluiting bij de beroepspraktijk vindt het panel belangrijk. Dat de technische component uit de landelijke eindkwalificaties niet sterk aangezet is, is een bewuste keuze van de opleiding verantwoord vanuit de visie een ontwerpgerichte opleiding te zijn. Sterk acht het panel dat de opleiding internationalisering in de vezels heeft zitten.

Dat de onderzoekslijn nog niet geheel op passende wijze geoperationaliseerd is op het niveau van de doelstellingen vindt het panel voor de nog jonge opleiding minder zwaarwegend. Op basis van het bovenstaande heeft het panel in de overweging genomen om tot het oordeel 'goed' of 'voldoende' te komen. Daarbij gold het feit dat de kennisbasis verder geëxpliciteerd dient te worden in de doelstellingen als meest zwaarwegende punt om te besluiten tot een 'voldoende' voor standaard 1. Die voldoende moet een stimulans zijn om dit aspect met prioriteit op te pakken.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Programma

Visie op onderwijs

Bij standaard 1 is de visie benoemd van de opleiding op wat een afgestudeerde SO-student moet kunnen. Kernwaarden daarbij zijn creativiteit, het vermogen zelfstandig én multidisciplinair te kunnen opereren, concepten kunnen omvormen naar praktische plannen en zeer sterk zijn in beeldende communicatie. Belangrijk onderdeel van de visie op haar onderwijs is dat SO de student benadert en behandelt als 'op proef aan genomen ontwerpers'. Dit impliceert dat van de student een zelfstandige en professionele houding verwacht wordt. De opleiding heeft expliciet gekozen voor competentiegericht onderwijs: 'op een praktijkgerichte, niet 'schools' vormgegeven wijze werken aan het ontwikkelen van beroepsvaardigheden'. Die praktijkgerichtheid manifesteert zich op een aantal punten. Het auditpanel herkent deze in de praktijkprojecten die de hoofdmoot van het onderwijs beslaan en in het onderwijs op locatie. Maar ook in betrokkenheid van de praktijk bij de opleiding (en andersom) en in het feit dat alle leervormen erop gericht zijn de student de voor het beroep benodigde competenties te laten ontwikkelen.

Bij de opleiding zijn het onderwijs en de toetsing losgekoppeld. Dit houdt in dat de student niet direct beoordeeld wordt op zijn producten. De student moet zijn onderwijsresultaten en/of beroepsproducten omzetten in een portfolio, waarvan feedback en (zelf)reflectie een belangrijk deel uitmaken. Studiepunten verkrijgt de student pas nadat hij op basis van dit portfolio in een assessment heeft aangetoond zijn competenties te hebben behaald en persoonlijke ontwikkeling heeft aangetoond. Het idee hierachter is dat de student op het moment van het maken van een beroepsproduct leert en daarna door erop te reflecteren nogmaals –op een andere manier- een leermoment ervaart. Om te garanderen dat de student zich wel de theoretische basis voor het vak eigen maakt is er een literatuurlijst opgesteld die middels literatuurtoetsen getoetst wordt. Zie verder voor toetsing en beoordeling standaard 3.

Structuur en vormgeving van het onderwijs

De studie is ingedeeld in drie fasen die corresponderen met de drie competentieniveaus: de Propedeuse fase (jaar1) de Trainee fase (jaar 2 en 3) en de Bachelor fase (jaar 4). Uit de beschrijvingen van deze 3 niveaus leidt het panel af dat de student steeds complexere opdrachten aan moeten kunnen in een steeds grootschaliger context waarbij een toenemend integraal toepassingsvermogen getoond moet worden.

Niveau	Complexiteit
Basic (Propedeuse)	Stedelijke eenheid (terrein, park, wijk), geplaatst in de context, met een beperkt programma. Toepassen van basismethoden, basiskennis, bronnen en vaststaande normen in een schoolsituatie.
Trainee (Hoofd fase)	Weefsel van stedelijke eenheden (meerdere wijken, buurten en delen van de stad). Uitwerking op meerdere schaalniveaus, van regio tot aan blokniveau. Toepassen van bekende werkmethoden en theorieën in wisselende omstandigheden in school- en praktijksituaties.
Bachelor (Afstuderen)	Ieder onderwerp van de stedenbouwkundige ontwerpdiscipline. Kiest zelfstandig, bij de internationale praktijksituatie passende, theorieën en methoden of past deze aan bij de situatie en geeft hierop kritische reflectie.

De opleiding bestaat uit een propedeuse en een hoofd fase. In de hoofd fase wordt een minor gekozen die zowel verdiepend als verbredend kan zijn en waarin de student de ruimte heeft een half jaar ervaring toe te voegen aan de competenties uit het SO-profiel. De studenten SO zijn vindingrijk in het vinden van een voor hen geschikte minor en volgen minoren buiten de opleiding. Er is een lijst van goedgekeurde minoren en de opleiding zelf biedt geen minoren aan. Elke aanvraag voor het volgen van een vrije minor wordt door de examencommissie beoordeeld. In de afgelopen jaren zijn door de studenten interessante minoren gevolgd waaronder een semester studie aan buitenlandse universiteiten in Griekenland, Portugal en Hongarije, de minor Landschapsarchitectuur van Van Hall Larenstein, de minor Regie stedelijke vernieuwing bij ROP, Saxion en de minor Fotografische Vormgeving aan Nederlandse Fotovakschool. Met de minorkeuze kan de student zijn persoonlijke leerweg verder inkleuren.

De **Basicfase** heeft vooral een introducerend en selectief karakter. Na dit jaar heeft de student een duidelijk beeld van de opleiding en vice versa. Het onderwijs is verdeeld in vier kwartielen van tien weken. 60% van de tijd besteden studenten aan gesimuleerde, speciaal voor het onderwijs ontwikkelde projecten, waaronder een project met o.a. ROP en MK, en daaraan gerelateerde workshops. De overige 40% besteden de studenten aan basisvakken. In ieder kwartiel werkt de student aan 1 of 2 beroepscompetenties en 1 of 2 professionele competenties. De competenties 'Concept' en 'Urban Design' komen elk in twee kwartielen voor. Het behalen van deze kerncompetenties is een voorwaarde om aan het eind van het eerste studiejaar een positief studieadvies te krijgen, waarmee de opleiding een uitspraak doet over het belang van het goed beheersen van deze competenties om goed te kunnen functioneren in de beroepspraktijk. Het auditpanel onderschrijft het belang hiervan. De regel geldt ook voor 'Zelfverantwoordelijk functioneren' en 'Communiceren' en minimaal twee van de vier literatuurtoetsen. Een andere eis om te mogen doorstromen naar de volgende fase is een minimum van 48 behaalde studiepunten. Aan het einde van het eerste jaar kan de opleiding indien de student niet aan de bovengenoemde eisen voldoet, een negatief bindend studieadvies geven. De student moet dan-mits hij geen verzachtende persoonlijke omstandigheden heeft-de studie beëindigen.

Een voorbeeld van een eerstejaars project is 'Festivalterrein de Worp', weliswaar geen 'echt' project, maar wel gebaseerd op een realistische praktijkcase. De student maakt een voorstel voor een festivalterrein in Deventer, waarbij de beroepscompetenties Concept en Urban Design centraal staan en de professionele competenties Zelfverantwoordelijk functioneren en Communiceren. Dit project is een goede kennismaking met het analyseren van ruimtelijke kwaliteiten en het ontwikkelen van een eigen concept/visie en uitwerken van een ontwerp. Het project past naar de mening van het panel bij de doelstellingen van het eerste jaar. In de projectbeschrijving is voor de student duidelijk aan welke competenties gewerkt wordt en is schematisch uiteengezet hoe het kwartiel is opgebouwd. Via analyse en conceptvorming komt de student onder begeleiding –waarvoor hij naar behoefte kan intekenen- tot een ontwerp dat hij uiteindelijk presenteert aan de groep. Voorbeelden van ondersteunende workshops hierbij zijn creatief denken, maquettebouw en softwarebeheersing (bijv. Photoshop). Basisvakken zijn o.a. Civiele Techniek en Stadsgechiedenis.

De studieloopbaanbegeleiding (slb) wordt in het eerste jaar in een regelmatige structuur aangeboden en is erop gericht de student goed wegwijs te maken in de onderwijssystematiek. Daarnaast is de slb erop gericht de voortgang van de student te monitoren en op basis daarvan de dialoog aan te gaan of de student de juiste studiekeuze gemaakt heeft. Er is een gesprek aan het begin en een aan het eind van het jaar. Ook is er vóór 1 februari een tussengesprek, zodat indien nodig nog voor deze datum uitgeschreven kan worden.

In de **Trainee-fase** ontwikkelt de student dezelfde competenties als in het eerste jaar maar dan (uiteraard) op een hoger niveau. Ook is het systeem van literatuurtoetsing gelijk, maar hierin gaat eveneens het niveau omhoog. Het onderwijs bestaat uit vier semesters, waarvan er één door de minor gevuld wordt. In de overige drie heeft de student in feite zelf de regie in handen voor het behalen van zijn competenties. Dit moet de student doen door authentieke praktijkprojecten uit te voeren. Die beslaan circa 60% van het onderwijs. De overige 40% is voor workshops en basisvakken.

De student moet iedere competentie aantonen via een project. Het is wel mogelijk dat de student meerdere competenties verenigt in één project. De projecten (vaak individueel maar in groepsverband is ook mogelijk) zijn in deze fase niet gefingeerd, maar komen alle vanuit de beroepspraktijk. Dat vindt het panel erg goed omdat zij het belangrijk vindt dat de student tijdens zijn studie een goed beeld krijgt van de praktijk. De student kan projecten verkrijgen door deze zelf te acquireren in het werkveld of door uit het aanbod van het projectenbureau te kiezen. Voordeel van dat laatste is dat er duidelijk bij vermeld is welke competenties in dat project aan bod komen. Bij het zelf acquireren geeft de student zelf aan welke competenties hij met dit project wil gaan ontwikkelen, waarna goedkeuring van het opleidingsteam nodig is. Dit gaat inhoudelijk goed maar het panel heeft geconstateerd dat de doorlooptijd hiervan, vermoedelijk door de veelheid aan taken van de docenten, soms veel te lang duurt vanuit het oogpunt van studievoortgang. Zie hoofdstuk Aanbevelingen. Over de beschikbaarheid van projecten zijn studenten tevreden, het aanbod is kwalitatief en kwantitatief voldoende om aan alle competenties te kunnen werken.

De projecten in deze fase zijn zeer divers heeft het auditpanel gezien in de portfolio's. Dit kunnen korte projecten zijn, waarin de student aan één competentie werkt, zoals het onderzoeken of analyseren van een stedenbouwkundige site voor een stedenbouwkundig bureau of het opstellen van een beeldkwaliteitsplan (Urban proces) zoals een student voor gemeente Hengelo deed. Maar studenten werken ook aan complexe projecten zoals het analyseren van een oud industrieel stuk stad voor een gemeente en hiervoor een concept opstellen en dit doorvertalen naar een beeldend te presenteren stedenbouwkundig plan. De student heeft bij ieder project een procesbegeleider vanuit Saxion die contact met de opdrachtgever onderhoudt en de student coacht in zijn proces. Inhoudelijke begeleiding ontvangt de student apart, namelijk door in te tekenen op de dinsdag- en donderdagmiddagen waarop het open atelier plaats vindt. De docenten zijn dan aanwezig om de student te begeleiden en van feedback te voorzien, die de student op reflectieve wijze dient te incorporeren in zijn portfolio. Ook van medestudenten krijgt de student feedback en ook deze krijgt in het portfolio een plaats.

Het inhoudelijk samenstellen van de Trainee-fase ligt grotendeels bij de student zelf. Dit impliceert een grote zelfstandigheid en proactieve houding van de student. De student moet een minor kiezen en moet voldoende projecten kiezen en/of acquireren en afronden om alle competenties te kunnen behalen. Voor de literatuurtoetsen leert de student de in de literatuurlijst vastgelegde werken. Deze staan los van de projecten. Het auditpanel heeft besproken met docenten en studenten hoe deze literatuur gekoppeld wordt aan projecten. Docenten legden uit bij de inhoudelijke begeleiding regelmatig te verwijzen naar de (verplichte) literatuur. Toch bleek van studenten dat zij dit nog niet zo ervaren. Zij vinden het moeilijk om uit zichzelf de literatuur toe te passen.

Het panel vindt het erg positief dat de opleiding na enkele jaren toch de literatuurtoetsen een 'summatieve' status heeft gegeven. Voorheen waren deze diagnostisch van aard. Door aan het toetsen van de theoretische basis een beloning in de vorm van 'studiepunten' te koppelen is het belang hiervan duidelijker voor de student.

De zelfstandigheid die SO van de student verwacht, is uitgebreid aan de orde geweest gedurende de audit. Het auditpanel heeft hier geen waardeoordeel over uitgesproken. Wel heeft het panel de volgende ambivalente constatering gedeeld met de opleiding: Enerzijds leidt SO op tot zeer professionele en zelfstandig opererende studenten en anderzijds is het voor studenten die voor deze attitude nog niet geheel klaar zijn in hun ontwikkeling een potentieel struikelblok of reden om af te haken. Zie hoofdstuk Aanbevelingen. Het is naar de mening van het panel ook een punt waar vooropleiding en het SO-onderwijs beter op elkaar kunnen aansluiten.

Gedegen studieloopbaanbegeleiding is in het kader van het bovenstaande onontbeerlijk. In de Trainee fase is de slb vraaggestuurd en daarmee afhankelijker van de voortgang en de behoefte van de student. Er zijn minimaal twee gesprekken per jaar. Studenten vertelden dat zij indien nodig vaker bij hun slb-er (of andere docent) kunnen aankloppen. Ook hier geldt dat dit voor assertieve studenten geen probleem is. Voor de potentiële probleemgevallen is de frequentie van twee verplichte slb-gesprekken per jaar aan de lage kant.

Het programma voor de **Bachelorfase** ofwel het 'Final Year' is in 2009-10 ontwikkeld en in studiejaar 2010-2011 voor het eerst uitgevoerd. Dit afstudeerjaar is geheel internationaal georiënteerd. Samen met het International Bachelor Program (IBP) van de academie ROB is het jaar ook toegankelijk voor internationale studenten van bachelor-architectuuropleidingen. De voertaal is Engels. Om toegelaten te worden moet de student zijn propedeuse hebben en mogen er maximaal nog twee competenties uit de Trainee fase open staan. Buitenlandse studenten vragen apart toelating aan voor het Final Year via de examencommissie. Aan deze studenten worden instroomtoetsen gesteld die vergelijkbaar zijn met het niveau van een beginnende vierdejaars student. Zij moeten en ontwerpopleiding volgen, zoals Architectuur of Landschapsarchitectuur. Het gaat in de praktijk om een bouwkundig- of ruimtelijk georiënteerde student met aantoonbare ontwerp kwaliteiten.

Op dit niveau staat een integrale benadering van de verschillende competenties in een complexe (internationale) context centraal. Het onderwijs is daarom ook anders opgezet dan de eerste 3 jaar. De student werkt aan 2 complexe, internationale projecten. Deze gelden gezamenlijk als het afstudeerwerk. Volgens het auditpanel komt hierin het integratieve aspect goed tot zijn recht. De opdrachten die hiervoor benut worden zoals Brenneropas 2030 en Public places in Hybrid territories zijn voldoende complex.

Het onderwijs is geconcentreerd in vier 'designweeks', waarvan twee in Nederland en twee in het buitenland waarbij deels ook traineestudenten aansluiten. In zo'n designweek krijgt de student een week lang op locatie basisvakken en workshops in zeer nauwe samenwerking met het werkveld en in het buitenland in samenwerking met onderwijsinstellingen aldaar. Uit het programma van bijvoorbeeld designweek 3 'Public places in Hybrid territories' maakt het panel op dat deze week een zinvolle mix bevat van lezingen, workshops, excursies en presentaties die bijdraagt aan de ontwikkeling van de student. Naast deze vier weken van geconcentreerd onderwijs besteedt de student het grootste deel van zijn tijd aan het werken aan zijn projecten. Dit geschiedt gezamenlijk met de medestudenten in het open atelier. Hier ontvangt de student feedback van de docenten en medestudenten, die hij gebruikt bij het opstellen van zijn portfolio.

Relatie doelstellingen en programma

Inhoudelijk is het programma een zeer directe uitwerking van de met het beroepenveld geformuleerde competentieset (zie standaard 1). Deze set en de uitwerking daarvan in competentiekaarten (zie voor een illustratie bijlage II) vormen de basis voor het curriculum. Het panel kon uit het curriculumoverzicht afleiden dat in het programma alle competenties aan bod komen.

Doordat het programma erop gericht is dat de student continu werkt aan het behalen van de competenties en deze binnen iedere fase op een hoger niveau moet aantonen, is de koppeling tussen doelstelling en onderwijs heel direct. In het eerste jaar is het programma zó ontworpen dat de student door alle projecten en ondersteunende vakken te volgen automatisch aan alle competenties werkt. In de Trainee fase moet de student bewust zoeken naar projecten waarmee hij zijn competenties kan behalen. In de Bachelor fase zijn de projecten van een dusdanige complexiteit dat hierin eveneens alle competenties te herkennen zijn.

Bij standaard 1 kwam al ter sprake dat het voor het panel niet direct herkenbaar is wat de student per competentie per niveau nu concreet leert betreffende het 'ambachtelijk deel van het vak'. Zowel docenten als studenten hebben tijdens de audit uiteengezet dat de basisvaardigheden zoals Handtekenen of Autocad naarmate de student in een hogere fase komt op een hoger niveau aan de orde komen. Het panel vindt het belangrijk dat de opleiding dit beter aantoonbaar gaat maken. Zie hoofdstuk Aanbevelingen. De opleiding heeft hier met de huidige competentiekaarten, die steeds verder uitgewerkt en geoptimaliseerd worden, zo stelt het panel vast, wel al een goede basis voor doordat er per competentie o.a. beroepssituaties, beroepstaken, en beroepsproducten zijn beschreven.

Voor de inhoud van de literatuurtoetsen worden per 2012-13 matrijzen gebruikt. Per toets is vastgelegd welke competenties aan bod komen en welk deel van de theorie getoetst wordt. Hieruit kan het panel op maken dat alle vijf beroepscompetenties en de professionele competentie communiceren hierin aan bod komen. De overige vier professionele competenties tonen de studenten middels hun portfolio's aan.

Literatuur

Naar het oordeel van het auditpanel is de gebruikte literatuur actueel, relevant voor het stedenbouwkundig vakgebied en minimaal op hbo-niveau. De literatuur is grotendeels Nederlands, twee boekwerken zijn in het Engels. De literatuur is direct gekoppeld aan de literatuurtoetsen van de eerste drie studie jaren. Daarnaast en in het Engelstalige 'Final Year' maken studenten gebruik van aanvullende door docenten aangedragen en naar eigen inzicht te raadplegen literatuur in de vorm van boeken, tijdschrift- en -artikelen, internet etc.

Samenhang in het onderwijs

Het onderwijsprogramma wordt, zoals reeds benoemd in drie te onderscheiden onderdelen aangeboden: in basisvakken (colleges), in projecten en in workshops. Projecten zijn het fundament van de opleiding waarbinnen de student kennis en vaardigheden projectgerelateerd toepast. De basisvakken vormen de kenniscomponent van het onderwijs en in de workshops omwikkelt de student ondersteunende vaardigheden die nodig zijn om competenties te kunnen bereiken. Samenhang tussen de verschillende onderdelen is inherent aan het didactisch concept dat SO gekozen heeft en is in voldoende mate aanwezig en herkenbaar voor het auditpanel. Dit blijkt ook voor studenten in het algemeen zo te zijn. Zij vinden gemiddeld genomen de verbanden tussen de ondersteunde vakken en workshops voldoende herkenbaar met name in het eerste jaar en het vierde jaar waar projecten en ondersteunend onderwijs specifiek op elkaar zijn afgestemd. In de Trainee fase moet de student hier veel meer zelfstandig over beslissen en de workshops en basisvakken kiezen op het juiste moment, passend bij elkaar en bij de projecten. Sommige studenten hebben daar moeite mee.

De samenhang tussen het theoretisch deel (literatuurtoetsen) en het praktisch deel was tot voor kort in de praktijk wel aanwezig maar lastig aantoonbaar. Met het opstellen van toetsmatrizen is dit duidelijker geworden. Het panel stelt vast dat het voor studenten gewenst is deze koppeling nog explicieter te maken. Zij vinden het in de praktijk namelijk lastig te bepalen hoe ze de literatuur moeten benutten in projecten.

De samenhang in verticale zin blijkt ten eerste uit de mate waarin o.a. de complexiteit van de opdrachten per fase toeneemt en de toenemende mate van zelfstandigheid die SO van de student verlangt. Die zelfstandige attitude blijkt niet voor alle studenten gemakkelijk op te brengen. Studenten geven aan dat dit veel discipline vergt, wat sommigen veel moeite kost en wat in bepaalde gevallen kan leiden tot uitval van de student. De studenten die het panel gesproken heeft, gaven aan dat er in principe altijd mogelijkheden zijn docenten of slb-ers in te schakelen voor extra begeleiding indien nodig. Wanneer studenten hiervan geen gebruik maken zijn zij hier zelf voor verantwoordelijk.

Een andere, interessante, vorm van samenhang is die tussen de studenten van de verschillende studieniveaus. Studenten van verschillende jaren werken gezamenlijk in het atelier en bij de designweeks zijn studenten uit jaar 2,3 en 4 betrokken. Studenten spraken tijdens de audit uit dat zij deze menging zeer waardevol en leerzaam vinden.

De link met de praktijk

De praktijkgerichtheid van de opleiding is sterk volgens het panel. En blijkt uit de volgende punten:

- De projecten; de student werkt in jaar 2 en 3 aan authentieke praktijkprojecten, deels op school deels daadwerkelijk in de praktijk. Opdrachtgevers van deze projecten zijn o.a. gemeenten, bewonersverenigingen, ontwerp bureaus en stichtingen.
- De student werkt aan beroepsproducten zoals stedenbouwkundige analyses of een beeldkwaliteitsplan en reflecteert hierop in zijn portfolio.
- Onderwijs op locatie; waarbij het onderwijs (projecten, basisvakken en workshops) op een buitenschoolse locatie wordt aangeboden. De locatie hiervan verschilt; Berlijn en Barcelona zijn voorbeelden van steden waar deze onderwijsvorm heeft plaats gevonden, maar ook Nederlandse locaties worden bezocht zoals de Rotterdamse haven of de NDSM werf te Amsterdam. Het idee hierachter is dat je als stedenbouwkundige in spé de ruimtelijke consequenties moet kennen van de plannen die 'op papier' gemaakt worden.
- Er worden regelmatig 'gastdocenten' uit het werkveld ingeschakeld voor lezingen of workshops.
- Betrokkenheid van het werkveld; de student wordt bij praktijkprojecten beoordeeld door afgevaardigden uit het werkveld.

Stage

Voor de gehele studie geldt dat elk werk dat gedaan wordt, los van theoretische studie en workshops, opgevat wordt als project. Omdat de studenten in de Trainee fase continu aan authentieke praktijkprojecten werken, waarvan een deel bij een bedrijf kan geschieden, heeft de opleiding de keuze gemaakt daarnaast niet nog specifiek een stage in het programma op te nemen. De opleiding maakt hierbij de afweging dat de student met het huidige programma voldoende met de praktijk in aanraking komt en bovendien kan de student wél stage lopen als hij wil. Het auditpanel begrijpt deze afweging, maar ziet redenen om hier nog eens over na te denken. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat een student in een stage praktijkervaring kan opdoen die verder gaat dan er in projecten opgedaan wordt. Een paar maanden fulltime bij een bedrijf aan de slag is significant anders dan een praktijkproject op school of bijvoorbeeld twee dagen in de week bij een bedrijf aan een project werken. Bovendien kan een stage-contact dienstbaar zijn in de netwerkvorming van de student en de kansen vergroten om in de huidige markt na de studie een baan te vinden.

Studenten die stage hadden gelopen vertelden tijdens de audit hoe waardevol zij dit vinden en studenten die dit niet gedaan hadden gaven aan dit achteraf gezien ook te hebben gewild. Tevens zou dit een positieve rol kunnen spelen bij het vergroten van de bekendheid van de opleiding in de markt.

Onderzoek

Onderzoek verloopt binnen Saxion via vijf kenniscentra, ieder met zijn eigen specialisme. Het Kenniscentrum Leefomgeving is nauw verbonden met de Academie ROB en richt zich op schijnbaar tegengestelde belangen zoals natuur versus bouwen, stad en platteland, risicobeheersing en regionale ontwikkeling. De geformuleerde onderzoeksagenda van SO betreffende netwerksteden vindt nog geen directe aansluiting in het lectoraat Duurzame Leefomgeving. Voor het verder inbedden van onderzoek in de opleiding wil men de banden met het KennisCentrum Leefomgeving (KCL) verdiepen en beter op elkaar afstemmen. Hierbij moeten het KCL en de opleiding elkaars taal meer gaan spreken, aldus de gesproken lector. Waar het lectoraat meer op taal gericht is, is SO dat meer op beeld. Het auditpanel heeft met de lector en twee docenten die aan het lectoraat verbonden zijn gesproken over de huidige situatie. Het panel concludeert dat de samenwerking tot op heden nog vooral op projectniveau leeft, maar dat verdere ontwikkeling in gang is gezet. Concreet levert het KCL nu praktijk/studieprojecten voor in de Trainee fase. Zoals het Pluk-traject; een duurzaamheidsproject in samenwerking met de Gemeente Deventer en een woningcorporatie. Een ander concreet onderwijsresultaat is dat er modules Bodem en Ondergrond ontwikkeld zijn, die ook door SO studenten gevolgd kunnen gaan worden.

SO is, nu men van de pioniersfase meer in de consolidatie en verdiepingsfase komt, voornemens docenten sterker te betrekken bij het KCL, door hen daar praktijkgericht onderzoek uit te laten voeren. Doordat de lectoren van het KCL nu zitting hebben in de curriculumcommissies is er een directe link tussen onderwijs en onderzoek ontstaan.

Internationalisering

Het panel is erg enthousiast over de internationale component binnen SO. Ondanks dat deze in de doelstellingen nog niet expliciet beschreven is, heeft het panel geconstateerd dat internationalisering verankerd is in de opleiding. Dit blijkt uit:

- De stages, minoren en projecten die studenten volgen in het buitenland, zoals een minor in Budapest en een stage in Barcelona. Studenten voelen zich hierin daadwerkelijk gestimuleerd en hebben internationale ambities.
- De designweeks. Twee hiervan vinden op locatie in het buitenland plaats, gekoppeld aan de afstudeerprojecten. Voorbeelden hiervan zijn Barcelona en Berlijn.
- Het Final Year of wel de Bachelorfase is geheel internationaal georiënteerd. Er zijn twee internationale projecten, gericht op onderwerpen die zowel van regionale, nationale en internationale stedenbouwkundige betekenis zijn. De voertaal is Engels en het jaar is toegankelijk voor buitenlandse (bouwkunde) studenten. Dit programma is door zes Nederlandse studenten en zeven buitenlandse studenten gevolgd.
- Samenwerking (op Academieniveau) met buitenlandse onderwijsinstellingen in o.a. China, Zuid-Korea, Indonesië, Spanje, Hongarije, Griekenland en Polen.

De opleiding heeft na afronding van haar eerste Final Year een evaluatie uitgevoerd. Op basis daarvan is besloten het Final Year beter aan te laten sluiten bij de buitenlandse studenten door daarin de Nederlanders ontwerpcultuur duidelijk naar voren te laten komen. Ook zullen er diagnostische toetsen worden ontwikkeld op basis waarvan buitenlandse studenten vanaf de start beter geadviseerd en begeleid kunnen worden.

Instream

De instroom in de vier jaren vanaf de start in 2008 bestaat achtereenvolgens uit 44, 36, 42 en 42 studenten. Circa 60% is afkomstig van de havo, ca. 30% heeft een mbo-achtergrond. Een klein percentage komt van het vwo. Instream via een EVC-procedure is in principe mogelijk; al hebben de twee tot nu gevolgde EVC-trajecten niet tot instroom geleid.

Men streeft naar een stabiele instroom van ca 50-60 studenten per jaar. Hiertoe zal de opleiding meer bekendheid moeten genereren, aangezien zij in het werkveld nog vrij onbekend is. Ter illustratie, beide auditoren die al jaren in het vak werkzaam zijn, waren voorafgaand aan het audittraject nog onbekend met de opleiding.

Met de huidige economische ontwikkelingen en daaraan gerelateerde huidige gedaalde werkgelegenheid in het afnemend beroepenveld overweegt de opleiding een numerus fixus in te gaan stellen als de instroom boven de streefinstream komt. Het auditpanel acht dat verstandig. Er was tot aan studiejaar 2010-11 een aparte februari instroom. Deze is nu afgeschaft omdat het in de praktijk achterstanden opleverde en het docententeam onevenredig veel energie kostte. Er zijn geen specifieke instroomeisen.

De opleiding heeft uit evaluaties met studenten opgemerkt dat het beeld dat sommige studenten bij de start van de opleiding hebben niet geheel conform de realiteit is. Het betreft dan vooral de mate van zelfstandigheid die het competentiegericht onderwijs van de student vergt. De opleiding gaat de (kwalitatieve) instroom beter beheersen door vooral de communicatie via website en de voorlichting op scholen aan te scherpen.

Ook het houden van intakegesprekken gaat de opleiding per studiejaar 2012-13 structureel invoeren en bovendien is er een duidelijke studiegids ontwikkeld waar studenten positief over zijn (zie over de ontwikkeling van deze studiegids het hoofdstuk Aanbevelingen). Enkele studenten die het panel sprak hadden reeds, op eigen initiatief, een intakegesprek gehad en waren hierover positief. De studenten die het panel sprak waren opvallend genoeg allemaal juist tevreden over de aansluiting met hun vooropleiding. Zij gaven aan de opleiding vooral te hebben gekozen voor het ontwerpaspect en omdat zijn interesse in 'hun omgeving' of specifiekere 'de openbare ruimte' hebben.

Uitval

De opleiding spreekt in haar Kritische Reflectie zorg uit over het relatief hoog uitvalpercentage. In het eerste jaar van de opleiding, dat startte in 08-09 met 44 studenten zijn 32 studenten uitgevallen, waarvan 26 binnen het eerste jaar. Voor studiejaar 09-10 was de instroom 36 en de uitval in het eerste jaar 15¹. Enkele mogelijke verklaringen (zelfanalyse van de opleiding) zijn dat de opleiding een te hoge mate van zelfstandigheid van de student verwacht, de eerder genoemde februari-instroom en de op momenten schortende communicatie naar de studenten. Ingezette acties ter verbetering zijn veranderingen in communicatie (studiegids) meer aandacht voor studieloopbaanbegeleiding en het Open Atelier (begeleiding). Vanaf 2012-13 biedt de opleiding intake-assessments aan om nieuwe aanmelders te adviseren en beoogt hiermee de instromende student een weloverwogen en goede keuze te laten maken. Dit acht het panel een zinvolle oplossing.

Contacturen en studiebelasting

De opleiding zet in op een stevig aantal contacturen en zij realiseert dit ook, zo blijkt uit evaluaties met studenten. De opleiding stuurt op een totale leerweek van ca. 40 uur. In het eerste jaar realiseert de opleiding 19 contacturen, in het 2^e en 3^e jaar zijn 20 contacturen en in het afstudeerjaar zijn dit er circa 7. Daarnaast werken de studenten aan hun projecten thuis en in het atelier.

Het panel heeft met ook met studenten gesproken over hoe zij de 'studielast' ervaren. Studenten zeiden tijdens de audit 36 uur per week (met piekmomenten waarin de student meer uren maakt) aan de studie te besteden. Dit ligt een stuk hoger dan gemiddelde 30,4 uur p/w van de Academie ROB, maar studenten zijn hier niet negatief over.

¹ Peildatum 1-10-2010 uit 'Saxion kengetallen 2011';

Dit is inherent aan een ontwerpopleiding en bovendien heeft deze tijdsbesteding ook een relatie met de motivatie van studenten.

De studielast spreiding is niet optimaal, er zijn blijkbaar piek- en dalmomenten. Het panel begrijpt dat piek- en dalmomenten bij een ontwerpopleiding een vaker voorkomend verschijnsel zijn. Dit gebeurt in de praktijk ook. Toch wil het panel meegeven dit aspect goed te blijven monitoren in evaluaties en vergaderingen van de opleidingscommissie. Uit de ocv-verslagen van 2011 kon het panel opmaken dat lessen zijn uitgevallen en niet zijn ingehaald, dat in de Basicfase de studielast als laag ervaren werd en dat de studielast van de designweek naar Berlijn in 2011 eveneens laag was. Programmatisch is er dus ook op het gebied van studiebelasting verbetering mogelijk.

Actualisering programma

Het panel heeft vastgesteld dat actuele ontwikkelingen vrij vlot opgepakt worden en hun doorwerking hebben in het onderwijs. Dit is naar mening van de opleiding eenvoudig te realiseren omdat men met projecten en losse workshops en basisvakken werkt. Bovendien werken studenten in de Trainee fase aan echte praktijkprojecten die altijd actueel zijn. Een eerder genoemd voorbeeld is de verschuiving van de vraag van compleet uitgewerkte plannen naar flexibele, strategische plannen. Maar ook een nieuwe visualisatietool kan vrij snel in een workshop verwerkt worden en in het onderwijsaanbod opgenomen worden.

De curriculumcommissie bekleedt een centrale rol in de controle op en advisering over de vormgeving en inhoud van de opleiding. Zij is de motor voor inhoudelijke innovatie en verkrijgt input vanuit o.a. het opleidingsteam, de examencommissie, het managementteam (MT), de opleidingscommissie, de beroepenveldcommissie en raad van advies. De curriculumcommissie heeft naast een evaluerende en signalerende rol ook een initiërende rol. Het is de plaats waar alle binnen- en buitenschoolse signalen bij elkaar komen en waar die signalen omgezet worden in (verbeter)voorstellen richting teams en MT.

Personeel

Beleid

Voor geheel ROB geldt het Saxion personeelsbeleid. De Academie ROB en daarmee de opleiding, volgt ook bij de gesprekscyclus het standaardbeleid van Saxion.

Kwaliteit

Het team bestaat uit zes docenten (excl. teamleider), waarvan een docent-assistent, een alumnus van de opleiding. Vijf van hen hebben een mastergraad, de zesde volgt momenteel een master aan de Academie van Bouwkunst. Geen van de docenten is gepromoveerd, al hebben twee van hen wel deze ambitie.

Het panel heeft de CV's van de docenten gezien en geconstateerd dat de docenten relevante ervaring hebben in het relevante en aanpalende beroepenveld voor het onderwijs dat zij geven. Bijvoorbeeld omdat zij jaren werkzaam waren als architect of landschapsarchitect bij gerenommeerde bureaus. Een docent die studenten begeleidt bij het halen van professionele competenties heeft zijn achtergrond in bedrijfseconomie en communicatie. Twee docenten zijn werkzaam op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur. Dit aandeel is kwantitatief beperkt en daardoor kwetsbaar en mag met de toekomstige uitbreiding van het team naar het oordeel van het auditpanel vergroot worden. (zie hoofdstuk Aanbevelingen)

Alle docenten zijn didactisch geschoold. Verschillende docenten van SO zijn lid van diverse netwerken, zowel nationaal als internationaal en participeren daarin actief, zoals in de Beroepsvereniging van Nederlandse Stedenbouwkundigen en Planologen.

Scholing komt aan de orde tijdens de gesprekscyclus. Hierin worden afspraken gemaakt over de te volgen scholing, die varieert van het volgen van een master aan de Academie van Bouwkunst tot het volgen van symposia. Docenten participeren nog niet via een vaste aanstelling bij het lectoraat in het onderzoek dat binnen het Kenniscentrum Leefomgeving plaatsvindt. Enkele docenten zijn via het lectoraat geschoold in onderzoeksvaardigheden.

Het panel moedigt aan op dit aspect verder te ontwikkelen.

Het panel heeft waargenomen dat binnen het team kennis op een slimme manier van de ervaren naar de jongere generatie wordt overgedragen. Bijvoorbeeld door de uitvoerende duo's bij portfoliogesprekken strategisch te bepalen (jong en oud; ervaren en minder ervaren). Ook past men het team aan al naar gelang de ontwikkelingen, een docent waar veel klachten over kwamen van studenten is uit het team ontslagen.

Het panel is, gebaseerd op de CV's en de gesprekken met docenten en studenten van mening dat het team geschikt is voor de uitvoering van het onderwijs in acht nemende dat het team zich blijft ontwikkelen.

Ontwikkeling van slb/ coaching en assessments/ portfoliobeoordelingen kan veel toegevoegde waarde hebben, aldus het auditpanel. In haar eigen teamopleidingsplan heeft het team ook aangegeven dat scholing op het gebied van coaching belangrijk is, alsmede op het gebied van onderzoeksvaardigheden.

In het teamopleidingsplan trof het auditpanel voorts het volgende aan: De werkcultuur bij SO kenmerkt zich door een open communicatie, een persoonlijke 'drive', veel creativiteit en flexibiliteit, een bereidheid om elkaar bij te staan, proactief, doen en aanpakken maar ook met uitgesproken persoonlijkheden en meningen. Vakinhoudelijk is het team SO deskundig en hebben de teamleden plezier in het werk. Het team is trots op de opleiding. Het auditpanel herkende dit beeld gedurende de audit en is na gesprekken met docenten en een auditgesprek met studenten, van mening dat de docenten dit waar maken.

Studenten geven aan in gesprekken met het panel tevreden te zijn over de vakinhoudelijke deskundigheid docenten. Al laten de cijfers van het STO een forse daling zien in deze tevredenheid (STO 2010: 7,3 tegen STO 2011: 6,5). Niet duidelijk is waar deze daling precies door veroorzaakt is, volgens de opleiding is dit deels terug te voeren op de verhuizing. Het panel raadt de opleiding aan deze daling serieus te nemen. Studenten geven aan met name de kennis en ervaring in de beroepspraktijk van docenten te waarderen en de mate waarin de docenten enthousiasmerend en inspirerend zijn.

Het panel heeft naar aanleiding van de veranderingen in de markt die de bouwsector hard geraakt hebben met de docenten gesproken over de betekenis hiervan voor het onderwijs. De docenten nemen goede notie van actualiteiten en verschuivingen in de markt, wat reeds leidde tot veranderingen in het onderwijs. Een voorbeeld is dat zij constateren dat de vraag naar grote volledig uitgewerkte plannen afneemt en dat de vraag meer richting flexibele plannen beweegt, waarbinnen plaats is voor krimp en groei. Dit heeft men verwerkt in het bachelor jaar, waar de student zich vanaf nu meer moet richten op het ontwerpen van een stedenbouwkundig flexibel plan of strategie. Overigens is dit nog niet waarneembaar in de afstudeerwerken die er nu zijn, daarvoor is deze aanpassing te 'vers'.

De praktijk-gerelateerde inhoud van het onderwijs vraagt om een constante ontwikkeling van kennis en expertise van het team. De opleiding beschrijft de eigen positie als 'kritisch onderzoeker' en 'toeschouwer' zijn richting het werkveld Stedenbouw. Instrumenten die hiervoor worden ingezet zijn de relaties met het werkveld en ook in toenemende mate via kennisontwikkeling/onderzoek (o.a. door middel van publicaties). Deze instrumenten leiden tot een onderwijsprogramma dat inspeelt op de actualiteit, behoeftes en ontwikkelingen in het stedenbouwkundig werkveld.

De praktijkgerichtheid van de opleiding blijkt ook uit het feit dat er relatief veel met externe begeleiders uit de praktijk gewerkt wordt. Zij zijn bijvoorbeeld betrokken bij het begeleiden en beoordelen van de projecten die studenten uitvoeren. Eisen aan externe begeleiders staan vermeld in de project- en afstudeerhandleidingen.

Deze externe begeleiders hebben overigens nooit een beslissende stem in de beoordeling van de student. Hun beoordeling wordt als advies meegenomen door de beoordelaar, die in alle gevallen (vak)docent bij de opleiding is.

Kwantiteit

De docent:student ratio is met 1:26,4 adequaat. Toch stelt het panel vast dat de docenten een behoorlijke druk ervaren. Hierbij dient in acht genomen te worden dat het competentiegerichte onderwijs veel tijd vraagt voor de individuele coaching en toetsing van studenten en bovendien dat de opleiding zwaar inzet op studie-intensivering en men streeft naar ca. 20 contacturen in de eerste 3 jaar.

Anderzijds zijn de docenten bijzonder enthousiast en zeer betrokken bij de opleiding en geven zij aan dat die druk ook te maken heeft met het feit dat de opleiding in een opstartfase zat. Studenten herkennen dit omdat ze docenten via email vaak lastig kunnen bereiken en kenschetsen de bereikbaarheid als slecht. Deels heeft dit te maken met de verhuizing van de kleine eigen onderwijsruimtes waar altijd docenten bereikbaar waren naar de tijdelijke locatie op de Landbouwschool waar men elkaar minder makkelijk ontmoet. Tegelijkertijd geven ze aan dat zij indien nodig wel docenten kunnen opzoeken en dat ze een persoonlijke en intensieve manier met de docenten omgaan. Op korte termijn zal door samenwerking binnen de academie de veelheid aan overheadtaken per team afnemen en de tijd voor onderwijs toenemen. Het panel verwacht dat daarmee de druk op het team, die uiteraard ook samenhangt met de ontwikkel- en opstartfase van de opleiding, zal afnemen.

Voorzieningen

Materiele voorzieningen

In de studie jaren 2008 tot en met 2010 was de opleiding in een nevenvestiging ondergebracht. Sinds september 2010 zit de opleiding op een gemeenschappelijk ROB/locatie in Deventer in de oude landbouwschool. Dit betreft een tijdelijke locatie; in 2013 zal SO zijn intrek nemen in de nieuwbouw van Saxion. Het panel heeft de huidige materiele voorzieningen vanuit deze optiek beoordeeld. Bij de docenten en studenten is enige ontevredenheid over het huidige pand. Er is weinig ruimte voor docenten en studenten zijn het minst tevreden over de openingstijden die soms niet worden aangehouden. Studenten missen tevens een shop waarin ze materiaal kunnen aanschaffen. Nu schaffen ze dit bij de bouwmarkt aan, met als gevolg dat ze thuis maquettes maken. Dat gaat in tegen het onderwijsconcept van gezamenlijk werken en daarmee van elkaar leren in het atelier. In het nieuwe gebouw zal zo'n winkel wel aanwezig zijn. Opvallend is dat de jongere studenten –die het oude pand niet gekend hebben- niet zo negatief zijn over de huidige locatie.

Binnen de huidige locatie is weinig ruimte voor een inspirerende multifunctionele onderwijs-studie-ontmoetingsruimte. Er is zichtbaar moeite gedaan om met de schaarse middelen toch een atelierruimte te creëren. De krapte en sobere aankleding ten spijt is dit redelijk gelukt. Belangrijker is dat de opleiding zich heeft gerealiseerd dat deze ruimte van vitaal belang is voor de praktijkgerichte onderwijsvorm die men hanteert. Men spant zich zo veel als mogelijk in om invloed uit te oefenen op de planvorming van de nieuwbouw (SO studenten hebben zelfs met de architecten meegedacht in de ontwerp oplossingen). Studenten geven aan dat het –o.a. gemixt met verschillende jaren- werken in het atelier voor hen echt meerwaarde heeft ten opzichte van individueel of in kleine groepjes werken.

Over de digitale voorzieningen zijn studenten tevreden zo bleek uit de auditgesprekken. De digitale roosters via intranet werken prima, het uitwisselen van onderwijsmateriaal via Blackboard functioneert en webmail en digitale toetsing ook. Over de informatievoorziening m.b.t. studievoortgang en het bekend maken van toetsresultaten waren studenten niet erg positief. De opleiding werkt aan verbetering. In 2011 is er onder het nieuwe management gestart met het vereenvoudigen van de organisatie, en de implementatie van een nieuw studentvolgsysteem (BISON), waardoor de registratie van het studiecontract en de studievoortgang academiebreed verbeterd zal worden.

Studiebegeleiding

Het doel dat studiebegeleiding van per studiefase dient;

- Basicfase: Het doel van slb in deze fase is structuur bieden en de student wegwijs maken in het onderwijssysteem plus het geven van een goed advies voor studievoortzetting of niet.
- Trainee fase: slb gericht op opstellen individueel studieplan en vastlegging in contract, op het vaststellen van welke competenties op welke momenten getoetst worden en het bespreken van de resultaten hiervan. Het bespreken van door de student aangedragen projecten.
- Bachelorfase: slb gericht op voortgang en op perspectieven in de beroepspraktijk na afstuderen.

Hieronder volgen de uitgangspunten die de opleiding voor de slb heeft opgesteld:

- Slb is gericht op 'zorgen' dat de student bij iemand terecht kan met vragen over studie of met persoonlijke omstandigheden.
- Slb is erop gericht de student te adviseren over hoe de student de opleiding succesvol kan afronden in 4 jaar en/of over eventueel tijdig afbreken van de studie.
- Elke student houdt de hele opleiding dezelfde slb-er; opdat de slb-er de student echt leert kennen.
- De slb-er is nooit inhoudelijk assessor/beoordelaar bij de studenten die hij coacht.

Studenten oordelen zeer wisselend over de slb. In het tevredenheidsonderzoek onder studenten is het oordeel van 2010 naar 2011 afgenomen van een 7,5 naar een 6,5. Tijdens de audit gaven sommige studenten aan heel tevreden te zijn over hoe zij door de slb-er begeleid worden. Wel klonken geluiden dat de slb-gesprekken kort zijn en dat voor sommige studenten de frequentie van deze gesprekken omhoog mag. Algemeen gedragen is de opvatting dat de slb-ers de studenten goed kennen wat bijdraagt aan open, constructieve slb-gesprekken.

Mening studenten

Tijdens de audit heeft het panel met studenten en afgestudeerden gesproken. Ook meldden zich vijf studenten tijdens het open spreekuur, die het beeld bevestigden dat ontstond in het gesprek met de overige gesproken studenten.

In haar kritische reflectie vermeldt de opleiding dat zij zich zorgen maakt over de dalende tevredenheidscijfers van studenten. Over het geheel genomen zijn studenten, zo blijkt uit het NSE 2011 met een 6,5 gemiddeld beduidend minder tevreden dan zij in 2010 waren met een 7,3 gemiddeld (NSE 2010). Een van de doelstellingen van de opleiding voor 2011-2012 is dan ook het ophogen van deze cijfers. Ten tijde van de audit waren er nog geen harde cijfers, maar de opleiding bemerkt in de onderwijsevaluaties met studenten en met de opleidingscommissie (oc) dat de tevredenheid weer wat bijkomt. SO heeft de situatie geanalyseerd en stelt dat de verhuizing een van de redenen is geweest voor deze daling.

Uit de oc-verslagen kon het panel opmaken dat er ook ontevredenheid heerste bij studenten over de docenten (waarvan er een inmiddels niet meer bij de opleiding werkzaam is). Die blijken soms lastig bereikbaar en door druk bij de docenten komt de studiebegeleiding onder druk te staan.

Inhoudelijk zijn sommige studenten ontevreden over de te hoge mate van zelfstandigheid die van de student verwacht wordt en over de geringe hoeveelheid theorie in de opleiding. Dit correspondeert deels met de waarnemingen van het auditpanel. Ook op het gebied van de organisatie blijken studenten nog verbetermogelijkheden te zien. De doorlooptijd van de goedkeuring van projecten moet omhoog volgens hen en de gehele opleidingsorganisatie moet strakker. Er zijn bijvoorbeeld wel eens lessen uitgevallen die vervolgens niet ingehaald zijn.

Afsluitend met waar de studenten juist wel tevreden over zijn: Studenten waarderen het enthousiasme van docenten voor het vak en de praktijkgerichtheid van de opleiding. Ze zijn tevreden over de manier waarop ze in het onderwijs hun vaardigheden ontwikkelen. Alumni onderschrijven dit laatste, zij kunnen hierdoor goed mee draaien in de beroepspraktijk. Alumni zeggen in retrospectief dat er van hen meer gastdocenten bij de opleiding betrokken hadden mogen worden, maar dat zij tevreden zijn over de kwaliteit van de docenten die ze gehad hebben.

Weging en Oordeel: voldoende

Concluderend is het panel van mening dat de opleiding in haar nog korte bestaan in de basis een goed samenhangend, praktijkgericht opleidingsprogramma heeft ontwikkeld waarbij studenten op een heel directe manier aan de in het opleidingsprofiel geformuleerde competenties werken. Een internationale component is hierin duidelijk herkenbaar en de aanzet voor verdere ontwikkeling van de relatie onderwijs-onderzoek eveneens.

Sterk vindt het panel de consequente manier waarop men de competentieset als basis heeft benut en ook dat men naar aanleiding van bevindingen en evaluaties bereid is aanpassingen te doen in het programma (zoals het omzetten van het diagnostische karakter van de literatuurtoetsen naar summatieve toetsing omwille van de student).

Het werken aan zelf te acquireren (of via het projectenbureau te verkrijgen) praktijkopdrachten in de Trainee fase is een positief aspect in het kader van het competentiegericht onderwijs. De zelfstandigheid van de student wordt in deze fase zeer op de proef gesteld. Enerzijds leidt dit tot zeer zelfstandige, professioneel opererende studenten anderzijds is dit een potentieel struikelpunt voor studenten die hier van nature niet sterk in zijn. De slb, waarover het panel op zich tevreden is, kan op dit punt sterker aangewend worden.

Een aantal punten is voor verbetering vatbaar. Het panel vindt het erg belangrijk dat de opleiding nog duidelijker gaat uitwerken wat studenten per competentie per studiefase precies moeten leren en dat de gewenste ontwikkeling evidenter wordt. Ook is van belang dat de koppeling tussen de theorie en de projecten verduidelijkt wordt voor studenten. De opleiding komt nu in een fase van consolidatie en aanscherping en dan zullen deze zaken opgepakt gaan worden.

Het personeel heeft een positieve en enthousiaste indruk gemaakt op het panel. Het panel heeft grote waardering voor de geestdrift en het doorzettingsvermogen dat heeft geleid tot waar de opleiding nu staat. Inhoudelijk zijn de docenten geschikt om het programma te dragen en uit te voeren. Wel vraagt het panel bij de toekomstige uitbreiding van het team aandacht voor verbreding van het aandeel stedenbouwkundige expertise in het team. Het team bevindt zich na de opstartfase inmiddels in een ontwikkelfase, waarbij het panel het belangrijk acht dat er nu meer aandacht komt voor scholing. Onder meer op het gebied van coaching, assessments en onderzoeksvaardigheden.

De materiele voorzieningen voldoen momenteel niet aan alle eisen. Dit houdt verband met de tijdelijke huisvesting en vindt het panel begrijpelijk. De moeite die gedaan is om een tijdelijk atelier te verkrijgen waardeert het panel ten zeerste. Het panel acht het een goede zaak dat de opleiding dit atelier als de voorwaarde beschouwt om het onderwijsconcept in de praktijk te kunnen brengen.

Oordeel

Het audit panel komt tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 2 omdat zij in hoofdzaak vindt dat de opleiding in een korte periode veel goeds voor elkaar gekregen en opgezet heeft, maar dat er wel –en dat ligt volgens het panel ook in de lijn der verwachtingen van een opleiding waarvan recent de eerste elf studenten zijn afgestudeerd- een aantal zaken, verbeterd, doorontwikkeld en/of verder uitgewerkt dient te worden.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetssystematiek

Systeem

Het toetssysteem is gebaseerd op een mix van formatieve en summatieve toetsing. Het formatieve deel is de feedback die de student krijgt op de beroepsproducten die hij maakt. Het summatieve deel zijn de toetsmomenten die leiden tot studiepunten, namelijk de literatuurtoetsen en de portfoliogesprekken, ook wel 'criteriumgerichte interviews' genoemd of assessments. Bij de start van de opleiding was het idee vanuit het didactisch concept om alle toetsing diagnostisch in te zetten en de student enkel studiepunten te gunnen nadat hij zijn competenties had aangetoond via het portfoliogesprek. Vanaf september 2011 zijn, o.a. na klachten hierover van studenten, echter de literatuurtoetsen summatief geworden en daarmee losgekoppeld van het portfolio. Dit ten behoeve van een duidelijkere plaats in het curriculum en goede herkenbaarheid als noodzakelijke en daarom verplichte basiskennis. Dit vindt het auditpanel een goede ontwikkeling, omdat zij veel belang hecht aan die basiskennis en dat dit zo voor studenten duidelijker is in de opleiding.

Uitgangspunten voor het toetssysteem zijn:

- Er wordt in het onderwijs niet gewerkt met cijferbeoordelingen, maar met feedback.
- Competenties worden behaald of niet. Het aantonen van een competentie geschiedt op basis van beroepsproducten en ontvangen feedback in een beoordelingsgesprek en leidt tot studiepunten.
- Met de literatuurtoets wordt algemene basiskennis op het gebied van stedenbouwkundig ontwerpen getoetst.
- De student moet ontwikkeling aantonen.
- Toetsing vindt bij voorkeur individueel plaats, maar bevat in de resultaten van projecten ook groepsgewijze elementen.
- Het werkveld is structureel betrokken bij het beoordelen van studenten.

Tussentijdse en afsluitende toetsen

Tijdens de opleiding wordt er concreet als volgt getoetst:

In de **Basicfase** is er elk kwartiel een literatuurtoets die per keer 3 EC's oplevert. De student hoeft in jaar 1 nog niet alle literatuur, maar een deel hiervan tot zich te nemen. De overige 48 studiepunten dat jaar worden toegekend op basis van 4 portfoliogesprekken. De indeling van de toetsmomenten is in dit jaar geheel voorgestructureerd. De student weet zo bijvoorbeeld dat hij in kwartiel 4 de competenties Concept en Urban Design moet aantonen en de professionele competenties Omgevingsbewust zijn en Communiceren.

Het panel vindt het goed dat de in dit jaar er een duidelijke structuur aanwezig is, zodat studenten weten waar ze aan toe zijn. Ook vindt het panel het positief dat bepaalde kerncompetenties zoals Concept en Urban Design twee keer dat jaar aan bod komen.

Het panel heeft begrepen dat bij zo'n competentie die voor de tweede keer aan bod komt een ontwikkeling aangetoond moet worden. Het panel is van mening dat dit beter aantoonbaar gemaakt dient te worden.

In de **Traineefase** zijn er elk semester literatuurtoetsen die per keer 5 EC's opleveren. In het geheel van deze vier toetsen komt de literatuurlijst compleet aan bod. Voorts moet de student iedere competentie via een project behandelen en hier feedback op krijgen voordat hij ze kan aantonen in zijn portfolio. Er zijn vier portfolio gespreksmomenten. De student bepaalt zelf wanneer hij welke competentie laat toetsen. Er moeten per gesprek minimaal 3 competenties aan bod komen en maximaal 6. Door deze regel reguleert de opleiding de studiespreiding. Bovendien is meer dan 6 competenties in een gesprek beoordelen in tijd lastig haalbaar. Per competentie kent de opleiding 7 studiepunten toe en daarnaast dient de student 30 EC's te behalen in zijn minor. Zodat het totaal voor deze fase op 120 EC's komt.

In de **Bachelorfase** zijn er geen literatuurtoetsen meer. De student behaalt 60 EC's door te werken aan twee complexe internationaal georiënteerde projecten en studeert hierop af door aan te tonen alle competenties op bachelorniveau gebracht te hebben. Zie verder onder het kopje 'afstuderen'.

In het toetsplan, dat direct is afgeleid van de competentieset is bovenstaande puntenverdeling vastgelegd. Voor iedere fase is een niveaubeschrijving beschikbaar en iedere competentie is in een competentiekaart uitgewerkt in beroepsproducten en beoordelingsaspecten.

Inhoudelijk heeft het panel de wijze van kennistoetsing positief beoordeeld. Deze literatuurtoetsen bestaan geheel uit meerkeuzevragen, waar het panel aanvankelijk enigszins sceptisch over was en zich afvroeg of dat wel verantwoord was. Het niveau van de vragen blijkt echter passend bij de competentieniveaus van de Basic en de Traineefase. Er zijn vragen in opgenomen die slechts beantwoord kunnen worden als de student de stof daadwerkelijk gelezen heeft en eveneens vragen die echt het inzicht en het begrip van de student toetsen.

De portfolio toetsing verloopt procedureel als volgt:

- De student levert zijn portfolio in.
- Dit wordt gescreend op volledigheid en wel of niet geaccepteerd. (het moet 4 delen bevatten: A; persoonlijke informatie zoals een studiecontract, B: beeldend materiaal van beroepsproducten, C: schriftelijk materiaal aangaande de professionele competenties en D: feedback en formele resultaten)
- Na acceptatie wordt een toets-afspraak gemaakt.
- Twee docenten hebben een uur voorbereidingstijd om het portfolio te bestuderen.
- Dan volgt een half uur durend assessment.
- Hierna beoordelen de docenten in een half uur of de student zijn competenties behaald heeft.
- Het resultaat wordt besproken met de slb-er in het eerst volgende gesprek en de studiepunten worden geregistreerd in het studievoortgangssysteem BISON.
- Herkansing van niet behaalde competenties kan bij het eerstvolgende toetsmoment. Voor het portfoliogesprek van het laatste kwartiel van het jaar is een herkansingsmogelijkheid in de laatste weken van datzelfde kwartiel.

In casustoetsen en beroepsproducten wordt beoordeeld of de student de verworven kennis en vaardigheden daadwerkelijk kan toepassen. Hierop krijgt de student feedback van een docent, die hij, na er op gereflecteerd te hebben, opneemt in zijn portfolio. Het panel heeft diverse ingevulde feedbackformulieren gezien behorend bij o.a. beroepsproducten. Het beoordelingsformat is op zich helder en richtinggevend bij de beoordeling. Het krijgt zijn waarde door wat de docent hierop invult. Hier ziet het panel –en dat zien de studenten ook– ruimte voor verbetering. De feedback is soms heel uitgebreid en duidelijk, maar in sommige gevallen summier.

Dat laatste is niet gewenst gezien de status die feedback heeft als een verplicht onderdeel van het portfolio. Een beoordeling als '+/-' is volgens het panel niet informatief naar een student toe. Zie hoofdstuk Aanbevelingen.

In het eerste jaar beoordeelt de opleiding of de student per competentie bewijsmateriaal van voldoende niveau heeft geleverd. In de Trainee fase wordt ook beoordeeld of er voldoende samenhang in dit bewijsmateriaal aanwezig is. Dit is een duidelijk andere insteek die samenhangt met de toenemende complexiteit en integraliteit die van de student verlangd wordt. Studenten onderschrijven dat dit in de praktijk gebeurt, maar in de portfolio's en in de beoordelingsformulieren die hierbij gebruikt worden, ziet het panel dit niet expliciet terug. De opleiding is zich hiervan bewust en was ten tijde van de audit al gestart met het vastleggen van de beoordelingscriteria per niveau. Het panel is van mening dat verder uitgewerkte prestatie indicatoren voor alle drie niveaus een goede aanvulling zijn om de beoordeling door docenten meer op een lijn te brengen (het beoordelen van ontwerpaspecten is altijd deels een subjectieve zaak) en om daarmee eenvoudiger aantoonbaar te maken waarom een student een competentie wel of niet behaald heeft.

Beoordelaars

De opleiding heeft specifieke richtlijnen geformuleerd voor de wijze van beoordelen en de rol van beoordelaars:

Op Basic en Trainee niveau wordt de student formatief beoordeeld in de vorm van feedback (projecttoets, kennistoets, casustoets) door docenten van de opleiding of gastdocenten. Maar ook door zijn medestudenten en reflectief gezien door zichzelf. In het geval van de projecten op Trainee niveau is ook altijd de opdrachtgever uit het werkveld betrokken bij de beoordeling. Op bachelorniveau ontvangt de student feedback aangaande zijn afstudeerproject door internationale experts (designweeks) en door docenten SO (midterm review). Ook hier geldt dat beoordeling van medestudenten en zelfreflectie een plek moeten krijgen in het portfolio.

Het panel heeft vastgesteld dat er tijd beschikbaar is voor docenten om zich verder te scholen in hun rol als beoordelaar. Dat vindt het panel positief omdat het goed uitvoeren van assessments geen eenvoudige taak is, maar wel een van de belangrijkste elementen binnen de opleiding.

Afstuderen

In het bachelorjaar toont de student in twee portfoliobeoordelingen aan in eerste instantie alle professionele competenties in samenhang te beheersen en vervolgens alle beroepscompetenties. Deze summatieve beoordelingen leveren studiepunten op. Als het tweede gesprek ook behaald is, is de student geslaagd voor het behalen van al zijn competenties op bachelorniveau. Vervolgens mag de student zijn afstudeerportfolio presenteren aan het werkveld en wordt hij hierop slechts nog beoordeeld met de kwalificatie 'pass', 'good' of 'excellent'.²

Toetscommissie en examencommissie

Ten aanzien van de borging van de toetskwaliteit is een belangrijke rol weggelegd voor de toetscommissie en examencommissie. De toetscommissie (gemandateerd door examencommissie), gestart in september 2011, is verantwoordelijk voor de actualiteit van de gestelde eindtermen en de vertaling naar het onderwijsprogramma, dus voornamelijk inhoudelijk. Deze commissie, zo stelt het panel vast, verzorgt borging van de kwaliteit door toetsen en toetsmatrijzen op te stellen en door achteraf toetsen te analyseren op geschiktheid en validiteit. Ook is deze commissie betrokken bij het project om de competenties specifiek te beschrijven.

² Iedere opleiding heeft bij de beoordeling van het afstudeerwerk de keuze gebruik te maken van een twee-, vier- of 10-puntsschaal volgens de Saxion Onderwijsstandaarden.

De examencommissie borgt de kwaliteit van tentamens en examens via een meer op processen gerichte benadering. Deze commissie functioneert per september 2011 conform de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) en is dit jaar verder geprofessionaliseerd. Op de vraag hoe deze commissie zicht houdt op het eindniveau en kwaliteit van het afstuderen, bleek hiervoor tot nu toe de transparantie in het toetsproces het meest belangrijk en het feit dat de commissie weet dat alle door de commissie benoemde examinatoren hiertoe specifieke scholing ontvangen hebben. De examencommissie heeft, sinds de herziening in september 2011, nog geen ijking van het bachelorniveau kunnen (laten) uitvoeren, maar ambieert dit wel voor de toekomst.

Alle afspraken met betrekking tot de toetsing (beleid, programma, etc.) staan beschreven in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Deze afspraken worden jaarlijks vastgesteld door de examencommissie. Dat betekent dat de examencommissie de centrale regie heeft ten aanzien van de kwaliteit van toetsing. Dit stelt dan ook eisen aan de kwaliteit van de leden van een examencommissie, die allen scholing op dit gebied ontvingen.

Het panel oordeelt op basis van de tijdens de audit besproken casuïstiek en verslaglegging van vergaderingen van voornoemde commissies dat deze commissies haar rol adequaat bekleedt.

Mening studenten over toetsing en beoordeling

De keuze van de opleiding om niet met cijfers maar met ontwikkelingsgerichte feedback te werken is voor een deel van de studenten positief. Zij vinden dat er hierdoor geen 'zesjescultuur' heerst. Er zijn ook studenten die juist missen dat ze niet becijferd worden omdat ze zich hierdoor niet kunnen meten met anderen. Dit zijn persoonlijke opvattingen, het auditpanel acht de keuze van de opleiding te verantwoorden vanuit de competentiegerichte insteek.

Het beeld dat het panel tijdens de audit heeft gekregen is dat de studenten algemeen tevreden zijn over de toetsing. Inhoudelijke vinden ze de vormen van literatuurtoetsing (na de recente aanpassing) adequaat en ook over de portfolio-toetsing zijn ze doorgaans tevreden. Wel zouden ze graag meer feedback ontvangen en hebben ze het idee dat in de beoordeling van ontwerpgerelateerde aspecten minder bandbreedte aanwezig mag zijn.

Resultaten

Doorstroom

Over de aansluiting op vervolgoopleidingen zijn –met slechts 11 afgestudeerden in totaal- nog weinig zinvolle uitspraken te doen. Enkele alumni zijn doorgestroomd naar de AvB. Met twee van hen heeft het panel gesproken en meldden de aansluiting zeer goed te vinden. SO heeft hen wat betreft conceptuele en ontwerpcompetenties goed toegerust om op masterniveau verder te kunnen ontwikkelen. Vooral de aangeleerde zelfstandigheid ervaren deze alumni als een pré. Aan de ambitie een goede aansluiting op de TU te realiseren, werkt de opleiding momenteel. Het panel spreekt de verwachting uit dat voor goede aansluiting op de TU het aandeel technische vakken binnen SO vergroot zal moeten worden. De opleiding zal deze ambitie goed moeten (her)overwegen en toetsen op haalbaarheid. Zie hoofdstuk Aanbevelingen.

Afstudeerniveau volgens opleiding en werkveld

De opleiding analyseerde de mening van het werkveld over het afstudeerniveau. De deskundigen uit het beroepenveld die betrokken waren bij "final defence" van het eerste cohort waren positief. Eén student heeft erkenning voor zijn afstudeerwerk gekregen door de tweede prijs te behalen bij de 'Saxion Afstudeerprijs 2011', een Saxion-brede prijs voor het beste afstudeerwerk van 2011.

Tijdens de gesprekken van het panel met vertegenwoordigers van het werkveld (alumni en beroepenveldcommissie) waren zowel de alumni als de vertegenwoordigers van de beroepenveldcommissie positief over het niveau van de afgestudeerden. Het panel heeft een werkgeversverklaring gezien waaruit blijkt dat de afgestudeerde SO-er naar tevredenheid bij een bekend stedenbouwkundig bureau werkt alwaar hij onder meer conceptmodellen uitwerkt in concrete plannen, plankaarten en maquettes construeert en presentaties maakt.

De opleiding zet sinds studiejaar 2011-2012 n.a.v. constructieve kritiek van de bvc meer in op flexibele, strategische ontwerpen. Dit zal pas zichtbaar worden in de afstudeerportfolio's vanaf 2012-2013.

Mening panel afstudeerniveau

Het panel heeft negen afstudeerportfolio's bestudeerd. Dit waren alle portfolio's die de opleiding in bezit had. Sinds de start van de opleiding zijn er 11 studenten afgestudeerd. Twee van deze elf portfolio's waren, omdat zij aan buitenlandse studenten toebehoorden, niet meer in het bezit van de opleiding. Het panel vindt dit geen goede zaak en is van mening dat de opleiding alle afstudeerportfolio's in haar bezit dient te houden. In de huidige studiegids staat ook expliciet vermeld dat de student ook al zijn eindproducten digitaal moet inleveren. Van de 9 bestudeerde portfolio's was er een 'Excellent' (Met lof) eindbeoordeling en waren er vijf 'Good' eindbeoordelingen en drie 'Pass' eindbeoordelingen.

Het panel ziet in de afstudeerportfolio's dat studenten kennis en vaardigheden op het gebied van creativiteit, conceptueel denken, analyseren en inventariseren op bachelorniveau beheersen. Studenten voelen zich vrij om echt ingrepen te doen. Dat is volgens het panel mooi en bijzonder waardevol.

Daarnaast is het ontwerpresultaat minstens zo belangrijk, zeker voor de hbo stedenbouwkundig ontwerper die concepten goed moet kunnen uitwerken. In het uiteindelijke ontwerp ligt het bewijs dat het concept voldoende kwaliteit heeft. Het auditpanel vindt dat een hbo stedenbouwkundig ontwerper met name de maat en schaal van het stedelijk weefsel heel goed in de vingers moet hebben. Deze schaal moet de schaal van een architectonische ingreep in een stedelijke structuur overstijgen, wat volgens het auditpanel niet in alle portfolio's het geval is. Wat het panel vaststelt is dat uit 4 van 9 portfolio's van deze eerste lichting studenten lastig is op te maken in hoeverre deze studenten bepaalde –voor een stedenbouwkundig ontwerper noodzakelijke- kennis en vaardigheden op bachelorniveau beheersen. Het gaat dan met name om het 'ambachtelijk deel' van het vak zoals de deskundigen dat noemen, zoals kennis van:

- (Straat)profielen;
- Materialisatie openbare ruimte, sfeer en gebruik van de publieke ruimte;
- Beplantingskeuze;
- Logistieke stromen;
- Verkaveling, in diverse typologieën.

Het panel beoordeelt deze portfolio's niet als onvoldoende, maar stelt wel dat binnen deze portfolio's er bepaalde onderdelen onder de maat zijn, steeds terugkomend op bovengenoemde 'ambachtelijke' punten. Over enkele portfolio's is met de docenten doorgepraat. Ter illustratie: In één afstudeerwerk vond het panel de tekenkwaliteiten zwak en vroeg zich hardop af of zo'n student dan wel zou moeten kunnen afstuderen. In de discussie met de beoordelend docent werd duidelijk dat er bij de beoordeling wel degelijk meegewogen is dat deze student op dit vlak zwak is, maar dat anderzijds de betreffende student juist zeer sterk bleek in maquettebouw en Cad tekenen/digitale visualisatie. Waarmee de opleiding van mening is dat deze student gemiddeld genomen wel beschikt over voldoende vaardigheden om een beeldende vertaling van een plan te maken. Het panel kon deze afweging volgen en begrijpen, maar niet direct herleiden uit een verslag waar deze afweging in afleesbaar was. Het panel acht het van groot belang dat er meer aandacht komt voor de vastlegging hiervan.

Positief oordeelt het panel over de wijze waarop de opleiding momenteel werkt aan het expliciteren van deze kennis en vaardigheden in het afstudeerwerk. Ten eerste is de focus op de competentie Stedenbouwkundig Ontwerpen vanaf het studiejaar 2011-12 toegenomen doordat het onderwijsaanbod uitgebreid is met vooral basisvakken³ waarin deze competentie centraal staat. Ten tweede wordt vanaf 2012-13 in het OER opgenomen dat o.a. Urban Design verplicht behaald moet zijn voordat de student doorstroomt naar het opvolgende niveau. Ten derde zijn er voor 'Urban Design' beter gespecificeerde beroepsproducten gedefinieerd die in de afstudeergesprekken aan de orde zullen komen vanaf volgend studiejaar, waaronder:

- Maatvastе ontwerpтеkeningen op meerdere schaalniveaus waaronder in elk geval 1:2000 en 1:500.
- Maatvastе maquettes waarbij de uitwerking past bij het schaalniveau.
- Een maatvast stedenbouwkundig ontwerp op schaal waarvan het uitwerkingsniveau past bij het schaalniveau.

Volgens het auditpanel is dit een goede eerste aanzet om afstudeerportfolio's objectiever te kunnen beoordelen.

Verder viel op dat de niveauverschillen tussen de afstudeerportfolio's fors zijn. Dat hoeft in principe geen probleem te zijn, als maar duidelijk is wanneer een afstudeerproject precies geslaagd is. Nu was dat laatste voor het panel op hoofdlijnen wel, maar op details nog niet geheel duidelijk. Het panel verwacht op basis van de ontwikkelingen die momenteel gaande zijn m.b.t het expliciteren van de gereedschapskist en het definiëren van prestatie indicatoren per competentie per fase, dat dit bij de serie afstudeerwerken die vanaf studiejaar 2012-13 geproduceerd worden al beter aantoonbaar en te beoordelen zal zijn.

Weging en Oordeel: voldoende

Het panel ziet dat de opleiding gewerkt heeft aan een systeem van competentiegericht toetsen, dat goed past bij het onderwijsconcept. Men zoekt nu naar een balans tussen trouw blijven aan het competentiegerichte aspect en 'aantoonbaarheidsaspecten' zoals transparantie, herleidbaarheid van hoe beoordelingen tot stand komen. De basis voor deze systematiek is er. De opleiding werkt, onder invloed van de examen- en toetscommissie, aan het ontwikkelen hiervan tot een systeem dat zowel voor docenten, studenten en controlerende organen optimaal is. Zo is bijvoorbeeld recent de kennistoetsing geformaliseerd en in aandeel vergroot. Het panel ziet dat men stappen in de goede richting zet. Een volgende stap is volgens het panel het verder concretiseren van toetsingscriteria (wat moet de student nu precies kunnen op de drie studieniveaus). Inmiddels zijn voor het studiejaar 2012-2013 duidelijker indicatoren bij de competenties geformuleerd ten behoeve van een eenduidiger beoordeling van de competenties door docenten.

Aangezien feedback een van de fundamenten van het gehanteerde onderwijsmodel is, vindt het panel het van groot belang dat de opleiding werkt aan het meer in overeenstemming brengen met de wensen en ideeën die studenten hierover hebben. Zij zien dit graag geïntensiveerd.

De aansluiting bij de beroepspraktijk lijkt uit o.a. gesprekken met alumni, de bvc en een werkgeversverklaring positief te zijn.

³ Het betreft:

Op Basic niveau

Toegevoegd: Basisvakken Stedenbouw basic en Werkveldoriëntatie, Aanpassing Workshops
Ontwerptekeningen maken (2x zoveel uren als voorheen)

Op Trainee niveau:

Toegevoegd Basisvak Stedenbouw trainee, Werkveldoriëntatie, Ontwerpen op schaal STAD, Ontwerpen op schaal WIJK, Ontwerpen op schaal KAVEL

Het panel stelt dat de doorstroom naar de vervolgopleiding van de TU Delft lastig is vanwege het beperkte aandeel van exacte vakken. Daarentegen lijkt de aansluiting op de AvB tot nu naadloos te zijn.

Het beoordelen van het afstudeerniveau was voor het panel lastig omdat van de jonge opleiding nog slechts 9 afstudeerwerken beschikbaar waren. Bovendien betrof dit enkel afstudeerwerken van de eerste lichting studenten. Het panel heeft naast haar eigen bevindingen over de afstudeerwerken bij de beoordeling ook goed geluisterd naar het afnemend werkveld en naar alumni en hun meningen meegewogen.

Weging

Het auditpanel komt (op vergelijkbare gronden als zij bij standaard 2 deed) tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 3 omdat naar de mening van het panel de opleiding in een korte periode veel goeds voor elkaar gekregen en opgezet heeft, maar dat er wel –en dat ligt volgens het panel ook in de lijn der verwachtingen van een opleiding waarvan amper de eerste elf studenten zijn afgestudeerd- een aantal zaken, verbeterd, doorontwikkeld en/of verder uitgewerkt dient te worden.

5. ALGEMENE CONCLUSIE

Het auditpanel trof een jonge opleiding die een mooi, inspirerend en samenhangend programma heeft neergezet. De cultuur bij de opleiding is passend bij de doelstellingen om studenten tot zelfstandige, creatieve professionals op te leiden. Voor de jonge opleiding is na een pioniersfase, nu een fase van consolideren en verder uitdiepen aangebroken.

De opleiding sluit goed aan bij de (inter)nationale kwalificaties voor het bachelorniveau en betreft het beroepenveld goed bij het opstellen van doelstellingen én bij het onderwijs zelf.

De opleiding profileert zich ten opzicht van andere ROB opleidingen naar de mening van het auditpanel door haar sterk competentiegerichte onderwijs. En t.o.v. vergelijkbare hbo-opleidingen binnen het domein gebouwde omgeving door het sterk op ontwerpen gerichte onderwijs en door de internationale oriëntatie. De internationaal profilering acht het panel van duidelijke meerwaarde voor de opleiding. Daarnaast heeft men een onderzoeksagenda ontwikkeld waarin netwerken van middelgrote steden centraal staan. Dit onderzoeksthema is naar de mening van het panel in de audit niet concreet geworden en ook niet direct herkenbaar in de opdrachten die het panel gezien heeft. Op dit punt is prioritering en verdere ontwikkeling gewenst.

Het personeel heeft een positieve en enthousiaste indruk gemaakt op het panel. Het panel heeft grote waardering voor de geestdriftige wijze waarop dit team, onder een stevige werkdruk, de opleiding tot de huidige vorm ontwikkeld heeft. Inhoudelijk zijn de docenten geschikt om het programma te dragen en uit te voeren. Bij uitbreiding van de formatie raadt het panel aan het aandeel puur stedenbouwkundige gerichte expertise te vergroten. Het team bevindt zich na de opstartfase inmiddels in een ontwikkelfase, waarbij het panel het belangrijk vindt dat er nu meer aandacht komt voor scholing. Onder meer op het gebied van coaching, assessments en onderzoeksvaardigheden.

Studenten waarderen de opleiding en zijn in breedte tevreden over hun opleiding. Zij zien ruimte voor verbetering op het gebied van o.a. organisatie, de zelfstandigheid die van de student verwacht wordt en de feedback na toetsing. Zij zijn erg positief over de inspirerende cultuur en werksfeer tussen studenten onderling en met docenten, de praktijkgerichtheid en de keuzevrijheid bij het vormgeven van de studie.

Over toetsing en beoordeling is uitgebreid gesproken. Duidelijk is dat de opleiding gezocht heeft naar een systeem van competentiegericht toetsen, dat perfect past bij het onderwijsconcept. En dat in balans is met transparantie en herleidbaarheid van de wijze waarop beoordelingen tot stand komen. De basis voor deze systematiek is er. Men werkt aan het ontwikkelen hiervan tot een systeem dat zowel voor docenten, studenten en controlerende organen optimaal is. Zo is bijvoorbeeld recent de kennistoetsing geformaliseerd en in aandeel vergroot. Het panel ziet dat men stappen in de goede richting zet. Een volgende stap is volgens het panel het verder concretiseren van toetsingscriteria (wat moet de student nu precies kunnen op de drie studieniveaus) en meer aandacht voor constructieve en voor studenten beter bruikbare feedback.

Het beoordelen van het afstudeerniveau was voor het panel lastig, omdat van de jonge opleiding nog slechts negen afstudeerwerken beschikbaar waren én nog enkel van de eerste lichter studenten. Het panel heeft naast haar eigen bevindingen over de afstudeerwerken bij de beoordeling ook goed geluisterd naar het afnemend werkveld en naar alumni en hun meningen meegewogen. Het panel trof in enkele van de afstudeerportfolio's een aantal aspecten die zij niet aan de maat vond, maar niet van dien orde dat zij de gehele portfolio's als onvoldoende kwalificeert.

Maar het panel heeft ook gezien dat de opleiding al aan verbetering werkt en dat de werkveldvertegenwoordigers –die ook de afstudeerpresentaties gezien hebben- juist erg positief zijn.

Concluderend stelt het panel dat de jonge opleiding een aantal zeer sterke punten heeft, zoals een sterke internationale component, goede motiverende docenten en studenten die als zelfstandige professionals opereren. Tegelijkertijd zijn er zaken die verder uitgewerkt moeten worden om door te kunnen groeien tot een toekomstbestendige bachelor opleiding. Het panel hecht er grote waarde aan dat de gereedschapskist duidelijker wordt voor docenten, studenten én het afnemend werkveld. Het expliciteren van de gereedschapskist zal volgens het panel een positieve uitwerking hebben op de transparantie van toetsing en beoordeling. Wat betreft de voorzieningen weegt het panel zwaar mee dat de nieuwbouwplannen in uitvoering zijn en vertrouwt erop dat er daarmee het hoofd geboden wordt aan een aantal serieuze problemen.

De sterke en minder sterke punten afwegend vindt het panel dat de opleiding voldoende basiskwaliteit heeft; het eindoordeel voor Stedenbouwkundig Ontwerpen is derhalve: voldoende.

6. AANBEVELINGEN

De aanbevelingen zijn verspreid over de tekst bij de betreffende standaard aan de orde geweest. Ter verduidelijking hierbij een opsomming van de aanbevelingen.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding geeft de graad BBE af. Het panel heeft geen nadere uitwerking gezien van koppeling tussen dit BBE-profiel en de opleidingseindkwalificaties. Op hoofdlijnen is de koppeling tussen beide evident maar op het technisch aspect is dit minder. Het auditpanel raadt aan in een document de technische invalshoek te expliciteren.

Het panel vindt het belangrijk dat duidelijker wordt vastgelegd wat de studenten nu precies leren, ofwel wat de kennisbasis per niveau is betreffende de 'ambachtelijke kant van het vak'. Het auditpanel raadt daarom aan in een document of in een verder uitwerking van de competentiekaarten deze 'gereedheidskist' te expliciteren.

Het panel wil meegeven nog eens grondig de eigen ambities te heroverwegen m.b.t. internationalisering, de onderzoeksagenda 'netwerken van middelgrote steden' en de aansluiting bij het lectoraat. Waar wil je je nu echt op richten? Wat is van meerwaarde voor de opleiding?

De opleiding heeft de internationale component een groot aandeel in het onderwijs gegeven. In haar visie geeft zij aan dat Stedenbouwkunde een internationaal vak is en dat afgestudeerden de skills moeten hebben om in buitenlandse ontwerpteams te kunnen opereren. In de beschrijving van de opleidingscompetenties komt dit aspect echter weinig naar voren. Het auditpanel raadt aan dit aspect, dat overduidelijk wél in de opleidingsvisie en het programma aanwezig is, duidelijker op te nemen in de beschrijving van de eindkwalificaties.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Zoals gezegd zijn het panel en studenten positief over de studiegids, waarin de visie op en de uitwerking van het onderwijs zeer duidelijk uiteengezet zijn. Om het document van nog grotere waarde te laten zijn voor de student raadt het panel aan hierin de concrete onderwijsinhoud (vakken, opdrachten etc.) een prominentere plaats te geven.

Het panel geeft graag een tip van studenten mee. Zij raadt aan te onderzoeken of de goedkeuring van de (door studenten zelf geacquireerde) projecten door de opleiding niet efficiënter en sneller afgewikkeld kan worden bijvoorbeeld via het projectenbureau. De opleiding zou dan via een steekproefmethode of via een vaste docent als eindverantwoordelijke de kwaliteit kunnen borgen. In twijfelgevallen kan een project alsnog ter goedkeuring voorgelegd worden aan het team.

Het panel vraagt de opleiding nog eens te reflecteren op het mogelijk toch eisen (of wellicht minder dwingend: meer stimuleren van) van een stage. In een stage kan de student praktijkervaring opdoen die verder gaat dan er in projecten opgedaan wordt. Bovendien kan een stage-contact dienstbaar zijn in de netwerkvorming van de student en de kansen vergroten om in de huidige markt na de studie een baan te vinden. Studenten die stage hadden gelopen vertelden tijdens de audit hoe waardevol zij dit vinden en studenten die dit niet gedaan hadden gaven aan dit achteraf gezien ook te hebben gewild. Tevens zou dit een positieve rol kunnen spelen bij het vergroten van de bekendheid van de opleiding in de markt.

Het panel ziet dat de opleiding zeer zelfstandige studenten opleidt, toch lijkt het onderwijs voor sommige studenten die moeite hebben met discipline of niet zo proactief handelen soms net een stap te ver.

Het panel raadt aan te zoeken naar een manier om explicieter gebruik te kunnen maken van de theoretische kennisbasis in de projecten. Dit gebeurt nu wel, maar voor een deel van de studenten niet expliciet genoeg.

In het docententeam hebben nu twee van de zes docenten een stedenbouwkundige achtergrond. Bij uitbreiding van de formatie raadt het panel aan dit aandeel te vergroten.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Goede feedback is volgens het panel een van de pijlers van de opleiding. Het is het leermoment dat de student vervolgens moet opnemen in zijn portfolio na hierop geflecteerd te hebben. Hiertoe moet de feedback duidelijk en informatief zijn. Een aangetroffen beoordeling als '+/-' is volgens het panel niet informatief naar een student toe. Het panel raadt aan hier meer aandacht voor te hebben.

Het panel adviseert de opleiding om nog eens te overwegen in hoeverre men serieuze doorstroming naar de TU beoogt en zo ja of dit wel haalbaar is gezien het beperkte aandeel techniek in de opleiding. Nu noemt men deze mogelijkheid expliciet in het wervingsmateriaal voor nieuwe studenten, terwijl het panel twijfelt aan de haalbaarheid hiervan.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemene conclusie	voldoende

BIJLAGE II Eindkwalificaties

Domeincompetenties BBE (Uit profielbeschrijving BBE HogerOnderwijsGroep Bouw en Ruimte 2006)

B1 EISEN VOOR EEN ONTWERP ONTWIKKELEN

- Signaleert en onderzoekt een situatie die relevant is voor de ontwikkeling van een plan, product, systeem, advies of dienst, gericht op de inrichting en het gebruik van de ruimte en van de gebouwde omgeving.
- Ontwikkelt functionele prestatie-eisen voor een te maken ontwerp in de onderzochte situatie.
- Wint draagvlak voor deze eisen door ervoor te zorgen dat ze voldoen aan de behoeften en wensen van de opdrachtgever(s) en dat ze realiseerbaar zijn.

B2 EEN INTEGRAAL ONTWERP MAKEN EN VERANTWOORDEN

- Ontwerpt op basis van functionele prestatie-eisen
- oplossingsvarianten voor (deel)problemen.
- Verantwoordt keuzes.
- Integreert de oplossingen in een ontwerp dat voldoet aan gestelde kaders voor kwaliteit, budget, tijd en duurzaamheid.

B3 EEN ONTWERP SPECIFICEREN

- Werkt een ontwerp uit naar specificaties ten behoeve van de realisatiefase.
- Werkt vanuit een zo breed effectief en efficiënt mogelijk ingericht productie- of bedrijfsproces.

B4 HET UITVOERINGSPROCES STUREN EN BEWAKEN

- Maakt op basis van de specificaties een uitvoeringsplan waarin de aspecten tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie en risico zijn vastgelegd.
- Stuurt, bewaakt en evalueert het uitvoeringsproces aan de hand van het uitvoeringsplan.
- Optimaliseert het productie- of bedrijfsproces door het aanbrengen van verbeteringen of innovaties.

B5 EEN BEHEERSPLAN IMPLEMENTEREN

- Adviseert de opdrachtgever op basis van relevante ontwikkelingen bij het bepalen van een strategie voor het beheren van objecten dan wel het handhaven van regelgeving in de gebouwde omgeving.
- Ontwikkelt een scenario (als gewenst toekomstbeeld) voor het duurzame gebruik en/of beheer van ruimte, infrastructuur en gebouwen.
- Stelt op basis van een gekozen beheersstrategie een onderhouds- of handhavingsplan op, binnen de bestaande maatschappelijke, juridische en financiële kaders.
- Bewaakt de implementatie van het beheersplan.
- Document van de opleiding

Competentie profiel Stedenbouwkundig Ontwerpen (Saxion 2012)

B1 Concept	Beeldend combineren van artistieke visie en uitgangspunten in grondgedachten voor ontwerpen.
B2 Urban Design	Opstellen en uitwerken van stedenbouwkundige plannen
B3 Analysis	Vervaardigen van beeldende analyses
B4 Urban research	Onderzoeken en ontwikkelen van stedelijke modellen.
B5 Urban Process	Urban design processen in sociale en ruimtelijke contexten verankeren

P1 Omgevingsbewust zijn	Bewust zijn van omgeving waarin hij/zij leeft en werkt en hier ook naar handelen.
P2 Zelfverantwoordelijk functioneren	Herkennen en verantwoordelijkheid nemen voor eigen ontwikkeling en die van de omgeving en een autonome opstelling daarbinnen.
P3 Communiceren	In staat zijn wat hij/zij vindt, voelt en wil naar buiten te brengen op een manier die past bij de context van de boodschap en met gewenst effect.
P4 Onderzoeken	In staat gefundeerd praktijkonderzoek te doen om waardevolle informatie te krijgen nodig voor zijn werk.
P5 Organiseren	Een opdracht aannemen en deze naar tevredenheid uitvoeren en voltooien.

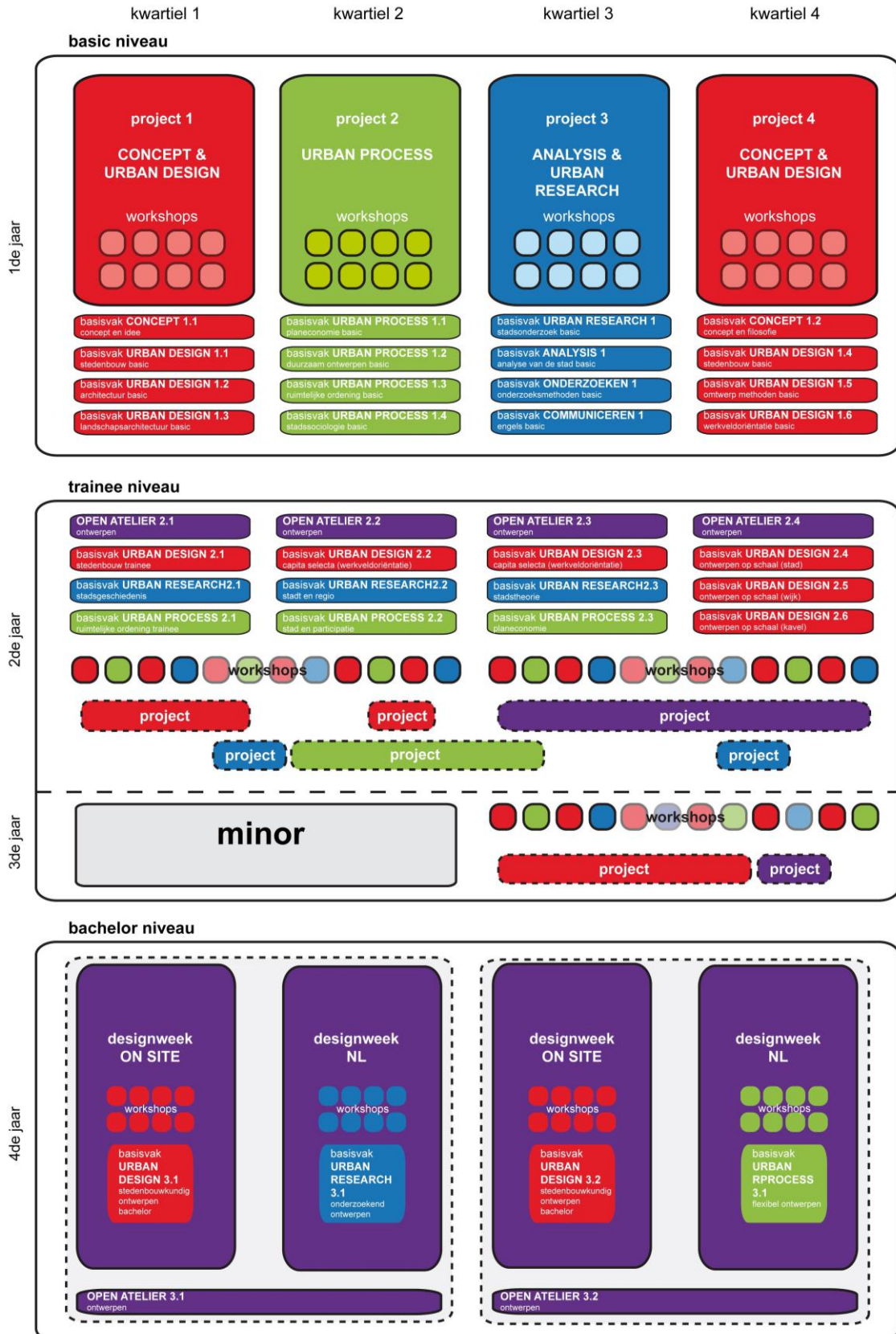
Ter Illustratie: Uitwerking competentiekaart competentie Stedenbouwkundig Ontwerpen (Saxion 2011)

<p>B 02 STEDENBOUWKUNDIG ONTWERPEN</p>	<p>Urban Design</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpplannen zijn unieke en originele toevoegingen aan bestaande plannen en opvattingen • Het stedenbouwkundig plan wordt adequaat ingezet als communicatiemiddel • Het stedenbouwkundig plan heeft het uitwerkingsniveau behorende bij het schaalniveau <p><u>2. Verantwoordelijkheid</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle implicaties van keuzes en beslissingen ten aanzien van het ontwerp kunnen worden verantwoord. <p><u>3. Toevoegen van het ontwerpinstrumentarium</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het stedenbouwkundig plan toont de adequate toepassing van verschillende ontwerpinstrumentaria (bijvoorbeeld handteken-vaardigheid, digitale tekenvaardigheid, maquettebouw en vakjargon) • In het stedenbouwkundig plan zijn visies, studies en plannen adequaat vastgelegd door middel van maatvast plattegronden en doorsneden, met toevoeging van schaalmodellen, tekeningen, visualisaties en tekst 	<p>Kennis van</p> <ul style="list-style-type: none"> • Status en rol van de beroepsproducten van de stedenbouwer • Organisatie van de Nederlandse Ruimtelijke Ordening • Stedenbouwgeschiedenis • Bestemmingsplannen • Ontwerpmethoden • Verkavelingstypologieën • Bebouwingstypologieën • Architectuur: stijlen en stromen • Architectuur: globale bouwtechniek • Esthetiek en compositie • Milieu • Verkeerskunde • Materialen • Landschapsarchitectuur • Civiele techniek • Waterhuishouding • Planexploitatie • Projectmatig werken <p>Inzicht in</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpproces • De betekenis en toepassing van het begrip ruimtelijke kwaliteit • De actualiteit van stedelijke ontwikkeling • Bestuurlijke, politieke, juridische en maatschappelijke verhoudingen <p>Vaardigheid in</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het hanteren van ontwerpprocessen • Analyse • Concepten • Tekenen met grafische en technische tekenprogramma's, 3D-programma's, beeldbewerkingprogramma's • Verwerken van informatie uit verwante disciplines • Opstellen en uitwerken van stedenbouwkundige plannen op de niveaus regio, stad, stadsdeel, wijk, buurt en blok. • Maquettebouw • Handmatig tekenen • Hanteren van vakjargon <p>Attitude</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is creatief • Is zorgvuldig • Is hardwerkend • Is innovatief • Heeft internationale oriëntatie <p>Nog invullen</p>
<p>B 02 STEDENBOUWKUNDIG ONTWERPEN</p>	<p>Urban Design</p>	<p>Benodigde kennis, inzicht, vaardigheden en attitude (KIVA)</p> <p>Kritieke beroepssituaties /dilemma's</p>

<p>B 02 STEDENBOUWKUNDIG ONTWERPEN</p>	<p>Urban Design</p> <p>Opstellen en uitwerken van stedenbouwkundige plannen</p> <p>De junior of assistent stedenbouwkundige of medior stedenbouwkundig ontwerper werkt in de ruimtelijke ordening als ruimtelijk en functioneel ontwerper van stad en regio. Hij assisteert in het werkveld voornamelijk de seniorstedenbouwkundige en onderscheidt zich van de senior door voornamelijk te werken als vormend, visionair, en integraal ontwerper, terwijl de seniorstedenbouwkundige zich voornamelijk richt op beheersing, toetsing en uitvoering.</p> <p>Hij is doorgaans werkzaam bij de overheid (rijk, provincie of gemeente) of bij een architectenbureau, een particulier adviesbureau, in het onderwijs of in dienst van projectontwikkelaars of woningbouwcorporaties.</p> <p>Er wordt samengewerkt in interdisciplinaire teams met disciplines zoals architectuur, landschap, verkeer, civiele techniek, economie, rechten en milieu. Om te komen tot besluitvorming wordt ook met bestuurders en gebruikers gewerkt.</p> <p>De bachelor stedenbouwer ontwikkelt (delen van) stedenbouwkundig plannen voor ruimtelijke opgaven. Hij doet dit met ontwerptekeningen, maquettes, visualisaties en toelichtingen. De basis voor het opstellen van de stedenbouwkundige plannen zijn het programma, de analyse, het onderzoeksmodel en de concepten. De stedenbouwkundige plannen zijn maatvast en op schaal.</p> <p>De bachelor stedenbouwer werkt aan stedenbouwkundige plannen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • in een ontwerpteam, waarin hij aan (deel)opgaven werkt; • onder auspiciën van een stedenbouwkundige; • zelfstandig. <p>De bachelor stedenbouwer voert zijn werkzaamheden uit in één setting:</p> <ul style="list-style-type: none"> • werkend in atelieromgeving. <p>Hulpmiddelen voor het opstellen en uitwerken van stedenbouwkundige plannen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • referentiemateriaal • beeldmateriaal • werkstation met: grafische en technische tekenprogramma's, 3D-programma's, beeldbewerkingprogramma's • maquettewerkruimte • werktafel • handboeken <p>De bachelor stedenbouwer realiseert met stedenbouwkundige plannen de uitgangspunten voortkomend uit opdracht, analyse en onderzoek.</p> <p>De stedenbouwkundige plannen zijn uitwerkingen in de reële context van de projectlocatie. De plannen worden maatvast op verschillende schaalniveaus getekend met technische en grafische tekenprogramma's.</p> <p>De bachelor stedenbouwer werkt in verschillende uitwerkingsniveaus van grof naar fijn. Hij voert aan zijn ontwerpen maatschappelijk/cultureel aanvaardbare ruimtelijke kwaliteit toe.</p> <p>Afhankelijk van de opdracht werkt op de schaalniveaus: regio, stad, stadsdeel, wijk, buurt en blok.</p> <p>Regionaal/stedelijk niveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Structuurvisies, structuurplannen en beeldkwaliteitplannen <p>Stadsdeel-, wijkniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelingsvisies en ontwikkelingsplannen <p>Buurt- en blokniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkavelingstudies en stedenbouwkundige plannen tot aan detailniveau <p>Deze visies, studies en plannen zijn vastgelegd door middel van maatvast plattegronden en doorsneden. Toegevoegd zijn schaalmodellen, tekeningen, visualisaties en tekst</p>	<p>Context</p>
<p>B 02 STEDENBOUWKUNDIG ONTWERPEN</p>	<p>Urban Design</p>	<p>Kenmerkende taken en activiteiten</p> <p>Resultaten /beroepsproducten</p> <p>Beoordelingsaspecten ingedeeld in prestatie-indicatoren</p> <p>1. Ontwerpen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het stedenbouwkundig plan is een logische vertaling van de opdracht, analyse en concept; • Maatvast plannen zijn op schaal ontworpen door middel van plattegronden, doorsneden en referentiebeelden

BIJLAGE III Schematische indeling van de opleiding

+ gedetailleerd overzicht opleidingscurriculum per fase (op 3 navolgende bladzijden)

BASIC (PROPEDEUSE)

SEMESTER 1		SEMESTER 2		JAAR 1
KWARTIEL 1		KWARTIEL 3		KWARTIEL 4
URBAN CONCEPT & DESIGN 1 VAN IDEE TOT STAD		URBAN RESEARCH & ANALYSIS		URBAN CONCEPT & DESIGN 2
STEDENBOUWKUNDIG ONTWERPEN 1 CONCEPT & DESIGN	2	URBAN RESEARCH & ANALYSIS	2	CULTUUR EN BETEKENIS
STEDENBOUWKUNDIG ONTWERPEN 1 CONCEPT & DESIGN	16	STEDENBOUWKUNDIG ONTWERPEN 2 RESEARCH & ANALYSIS	16	STEDENBOUWKUNDIG ONTWERPEN 3 CONCEPT & DESIGN
CONCEPT & IDEE CONCEPT & DESIGN	16	RESEARCH & ANALYSIS	16	LANDSCHAPSArchITECTUUR CONCEPT & DESIGN
ARCHITECTUUR CONCEPT & DESIGN	16	METHODEN VOOR ONDERZOEK & ANALYSE *	16	FLOSOFIE CONCEPT & DESIGN
WERVELCORIENTATIE CONCEPT & DESIGN	16	ENIGELS RESEARCH & ANALYSIS	16	ONTWERFMETHODEN CONCEPT & DESIGN
PROJECTPRODUCTIE ORGANISEREN	2	PROJECTPRODUCTIE ORGANISEREN	2	PROJECTPRODUCTIE ORGANISEREN
TEBEMEN CONCEPT & DESIGN	24	REDUCTIEBEMEN ANALYSIS & RESEARCH	18	ONTWERPTEBEMEN MAKEN CONCEPT & DESIGN
VORMLEER CONCEPT & DESIGN	24	ONDERZOEKSMODELLEN ANALYSIS & RESEARCH	16	VORMLEER CONCEPT & DESIGN
MAQUETTBOUW 1 CONCEPT & DESIGN	16	RUIKEN & LUSTEBEN ANALYSIS & RESEARCH	16	MAQUETTBOUW 2 CONCEPT & DESIGN
CAD 1 DESIGN	12	ABSTRAHEREN ANALYSIS & RESEARCH	16	CAD 4 DESIGN
INHOUDE ALS BASIS COMMUNICEREN	2	CAD 3 DESIGN	16	HANDTEKENEN CONCEPT & DESIGN
MAAK KENNIS MET ZELF ZELFVERANTWOORDELIJK FUNCTIONEREN	2	Totaal CU 150		PROCES MET ELKAAR COMMUNICEREN
FEEDBACK GEBEVEN ONTWERPEN ZELFVERANTWOORDELIJK FUNCTIONEREN	2	* ONDER METHODEN VOOR ONDERZOEK & ANALYSE VALLLEN: - OPZETTEN VAN ONDERZOEK - VERANTWOORDEN VAN ONDERZOEK - BEGELEIDEN VAN ONDERZOEK		IN DE CONTEXTE; CULTUUR EN TUUSGEEFT OMGEVINGSBEWUST ZIJN
Totaal CU	150	Totaal CU	150	Totaal CU
Totaal CU		Totaal CU		150

TRAINEE (HOOFDFASE)

SEMESTER 1		SEMESTER 2 / 4	
KWARTIEL 1		KWARTIEL 3	
KWARTIEL 2		KWARTIEL 4	
PROJECTEN UIT HET WERKVELD 2		PROJECTEN UIT HET WERKVELD 2	
OPEN ATELIER* RUMTELIJKE ORIENTERING URBAN PROCESS 32	OPEN ATELIER* CAPITA SELECTA CONCEPT & DESIGN 8	OPEN ATELIER* STADSTHEORIE RESEARCH & ANALYSIS 16	OPEN ATELIER* DOURZAME STAD CONCEPT & DESIGN 12
ARCHITECTUUR RESEARCH & ANALYSIS 16	STAD & REGIO RESEARCH & ANALYSIS 8	PLANECONOMIE URBAN PROCESS 16	ONTWIKPELEN CONCEPT & DESIGN 22
STADGEGESCHIEDNIS RESEARCH & ANALYSIS 16	STAD & PARTICIPATIE URBAN PROCESS 2	WERKVELDORIENTATIE URBAN PROCESS 16	STEDENBOUWKUNDE CONCEPT & DESIGN 16
INTRODUCTIE TRAINEEFASE ZELFVERANTWOORDELIJK FUNCTIONEREN 2	PLANMANIPULATIE RESEARCH & ANALYSIS 8	STADSTHEORIE RESEARCH & ANALYSIS 26	KUNSTGEGESCHIEDNIS CONCEPT & DESIGN 16
ONTWIKPELEN OP BLOK- EN NAWELNEMEND CONCEPT & DESIGN 32	REDUCTIEBEBENEN RESEARCH & ANALYSIS 8	GIS RESEARCH & ANALYSIS 6	RUIMTE-ONDERZOEK ANALYSIS & RESEARCH 26
INRICHTEN OPENBARE RUIMTE CONCEPT & DESIGN 32	REGIO-ONDERZOEK RESEARCH & ANALYSIS 8	CAD DESIGN 20	VORMGEVEN CONCEPT & DESIGN 26
* INCL. WERK-AAN-SAMEN ZELFVERANTWOORDELIJK FUNCTIONEREN 2	FOCUS: ME MYSZELF AND I ZELFVERANTW. FUNCT. 2	PROCESONTWERP URBAN PROCESS 16	ONDERWYS OP LOCATIE Totaal aantal CU 162
OORZACHTGEVOEREN ORGANISEREN 2	IK DENK OMGEVINGSBEW. ZIJN 2	PAS OP: KWETSBAAR ZELFVERANTWOORDELIJK FUNCTIONEREN 2	ALGEMENE WORKSHOPS
VAN BEHEEREN NAAR LOSLATEN ORGANISEREN 4	NIJNVIJFDE OMGEVINGSBEW. ZIJN 2	* INCL. UITTYCEREN VAN ONDERZOEK ONDERZOEKEN 2	* INCL. ONZE CULTUUR OMGEVINGSBEW. ZIJN 2
Totaal aantal CU 148	Totaal aantal CU 156	Totaal aantal CU 152	* INCL. SPREKEN OP PAPER COMMUNICEREN 2 SPREKEN IN BEELD COMMUNICEREN 4 SPREKEN IN STILTE COMMUNICEREN 4 PROCESMANAGEMENT ORGANISEREN 2
*OPEN ATELIER = Projectbegeleiding incl. genoemde algemene competenties			

DOEL VAN DE HOOFDFASE: VERBODEN TOEGANG TOT DE BACHELOR

BIJLAGE IV Locatiebezoek

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. bacheloropleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen

Saxion Hogescholen - d.d. 31 januari 2012

Tijd	Gesprekspartners		Gespreksonderwerpen
08.00 – 08.45		<i>Intern overleg auditpanel</i> <ul style="list-style-type: none"> • De heer W.L.M. Blomen (voorz.), • Mevrouw ir. B.E. Jansen, • De heer ing. C.H.M. Geluk MURb, • Mevrouw M. Troost (student-lid) • Mevrouw H. Bleijs (secretaris) 	
08.45	MT: <ul style="list-style-type: none"> • Raimond Bartelink (directeur) • Pascal Heynen (manager onderwijs & organisatie) 	Kennismaking MT en vaststellen agenda	
08.45 – 09.30	MT: <ul style="list-style-type: none"> • Raimond Bartelink (directeur) • Pascal Heynen (manager onderwijs & organisatie) 	MT: visie en doelstellingen	<u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld – internationalisering - onderzoeksdimensie -
09.30 – 10.30	Docenten: <ul style="list-style-type: none"> • Ruben Ferwerda • Bert-Jan Koekenbier • Nicoline Loeper • Matthias Ott • Robert Wienk • Rens Wijnakker 	Docenten: Samenhangende onderwijsleeromgeving	<u>Gespreksonderwerpen:</u> realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen
10.30-10.45		<i>Intern overleg auditpanel</i>	
10.45 – 11.15	<ul style="list-style-type: none"> • Huib Haccou (associate Lector) • Matthias Ott (teamlid SO) • Nicoline Loeper (teamlid SO) 	Onderzoekslijn/Lectoraat	<u>Gespreksonderwerpen:</u> onderzoek doen – lectoraat en kenniskring
11.15-12.00		<i>Verificatie documenten</i>	
12:00 – 12.30		<i>Lunch auditpanel</i>	<i>Interne terugkoppeling</i>
12.30-13.00	Nicoline Loeper 12.30-12.50 Robert Wienk 12.50-13.00	Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen Presentatie nieuwe huisvesting	
12.30-13.00	Evt. parallel deel auditpanel	<i>Verificatie documenten</i>	
13.00-13.45	5 studenten	Open spreekuur	
13.45–14.30	<ul style="list-style-type: none"> • Jilt Draaier, 1^e jaars Basic niveau • Eva de Grood, 1^e jaars Basic niveau • Mark Lebbink, 1^e jaars Basic niveau • Patrick ten Den, Trainee niveau • Miranda van de Burgt, 	Studenten voltijd, o.a. vanuit uit de opleidingscommissie (<i>ongeveer twee uit elk studiejaar</i>)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidingsspecifieke voorzieningen – eigen producten

Tijd	Gesprekspartners		Gespreksonderwerpen
	Trainee niveau, tevens OC-lid <ul style="list-style-type: none"> • Maurits Lantsheer, 3^e jaars Trainee niveau • Davy van den Brink, 3^e jaars Trainee niveau • Sharon Casteel, 4^e jaars Bachelor niveau • Roel van der Marck, 4^e jaars Bachelor niveau, tevens OC-lid 		
14.30-14.45		<i>Intern overleg auditpanel</i>	
14.45-15.30	<ul style="list-style-type: none"> • Jeroen Kuyper (voorzitter ex.cie) • Ricardo Cronie (secretaris ex.cie.) • Matthias Ott (lid ex.cie. & toetscie, lid team SO) • Hans Hasselt (voorzitter toetscie.) 	Examencommissie/toetscommissie	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing – toetsen en beoordelen - - resultaten -
15.30 – 16.15	<ul style="list-style-type: none"> • Peter van Roosmalen • Henry Huiskamp • Huub Thomas • Rob Smetsers 	Werkveldvertegenwoordiging <i>(gesprek kan ook geclusterd worden met alumni)</i>	<u>Gespreksonderwerpen:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld – eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding – onderzoekscomponent - niveau
15.30 – 16.15	<ul style="list-style-type: none"> • Ruben Ferwerda • Barend Mense • Ben Wegdam 	Alumni	<u>Gespreksonderwerpen:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
16.15 – 16:30		<i>Interne terugkoppeling: bepaling pending issues</i>	
16:30 – 17.00		Pascal Heynen	Pending Issues
17.00 – 17.45		<i>Interne terugkoppeling: bepaling beoordeling</i>	
17.45		Terugkoppeling	

Werkwijze m.b.t. keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding
- Organigram instelling / Organigram opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties (profielbeschrijving BBE + beroepsprofiel SO)
- Studiegids beschrijving opleiding.
- Competentie kaarten SO.
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten.(een uitgebreide inhoudsbeschrijving van alle vakken was nog niet compleet, men werkt aan deze beschrijving die een aanvulling op de studiegids, die nu meer ingaat op de visie van de opleiding en op de vormgeving van het onderwijs.)
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
 - differentiatie in graad uitgedrukt in % van het totaal.
- Overzicht van de contacten met het werkveld.
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie (o.a. in Jaarplan 2011).
- Verslagen overleg in relevante commissies / organen (o.a. O.C., C.C. en BVC).
- Documentatie over student- en docenttevredenheid.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Handboeken en overig studiemateriaal.
- Overzichtslijst van *alle* afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Overzicht van 9 afstudeerwerkstukken (+ 2 ontbrekende portfolio's) op studentnummer:

	Studentnummer	Onderwerp
1	2417937 & 2423666 ⁴	Designing in network cities
2	99387 & 2525076	Designing in network cities
3	94953 & 2425023	Designing in network cities
4	97102 & 2423487	Designing in network cities
5	2417258 & 2424801	Designing in network cities
6	2409873 & 2424829	Designing in network cities
7	2440852	Designing in network cities
8	2440854	Designing in network cities
9	2440851	Designing in network cities

Afstudeerwerken niet gezien door Hobéon:

	Studentnummer	Titel
10	2440849	Designing in network cities
11	2440853	Designing in network cities

⁴ Dat bij sommige studenten 2 studentnummers vermeld staan heeft met een administratieve fout in het systeem te maken. De SO-studenten kregen op het moment dat zij met het final year startten een tweede studentnummer.

Lijst van geraadpleegde additionele documenten

Naast de hierboven genoemde documenten heeft het auditpanel naar aanleiding van zijn documentanalyse en naar aanleiding van de gesprekken tijdens het locatie bezoek, ook o.a. de volgende documenten geraadpleegd.

- Informatiedossier SO 2006 + bijlagen
- Advies en besluit NVAO TNO SO
- Concept kwaliteitszorgbeleid ROB 2012-2016
- Implementatie Blackboard + Inbedding ICTO in het onderwijs ROB 2010-2014
- KCL 2011 jaarplan duurzame leefomgeving
- Bewijs dat het open spreekuur onder alle studenten aangekondigd is.
- Onderwijsvisie.
- Scorion didactisch concept.
- MEMO curriculumcommissie.
- Standaarden onderwijs en toetsing.
- Stand van zaken studenten met een functiebeperking.
- ROB Bouwen aan de Toekomst.
- Teamtaken en overheaduren.
- Voorlichtingsbrochure SO.

BIJLAGE VI Overzicht auditpanel

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen (cv's) en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Samenstelling en expertise van het auditpanel laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - student- zaken
De heer W.L.M. Blomen voorzitter	x	x				
Mevrouw B. Janssen werkveld- / vakdeskundige		x	x	x		
De heer C. Geluk werkveld- / vakdeskundige	x	x	x	x	x	
Mevrouw H. Bleijs secretaris	x					

Op 10 januari 2012 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel voor Stedenbouwkundig Ontwerpen, nr. 000143 - Hogeschool Saxion.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	De heer W.L.M. Blomen is directeur van de Hobéon Groep. Hij heeft de afgelopen jaren veelvuldig deelgenomen aan audits in het hoger onderwijs, doorgaans als voorzitter.
2	Mevrouw ir. B. Janssen studeerde Bouwkunde aan de TU Delft en behaalde haar diploma in 1994 richting Stedenbouwkunde/ Urbanism. Zij werkte bij diverse (grote) gemeenten, zoals Amsterdam en Rotterdam, als (senior) Stedenbouwkundige en hoofdontwerper. Sinds 2006 is mevrouw Janssen adviseur en partner bij BVR een adviesbureau voor stedelijke en ruimtelijke vraagstukken in Rotterdam. Zij heeft gastcolleges en ontwerplezen gegeven aan de Academies van Bouwkunst (AvB) in Amsterdam en Rotterdam en de TU Delft en begeleidt sinds 2007 regelmatig afstudeerders van de Academie van Bouwkunst.
3	De heer ing. C. Geluk studeerde landschapsontwerp aan de Internationale Agrarische Hogeschool Larenstein Boskoop en Stedenbouwkunde aan de Academie van Bouwkunst. Hij is tevens partner bij Juurlink [+] Geluk BV stedenbouw en landschap en directeur van CULD BV, Complex Urban Landscape Design beide te Rotterdam. Hij doceerde tot recent Stedenbouw aan de Academie van Bouwkunst te Rotterdam, aan de TU Delft en aan de universiteit van Lugana Mendrisio (CH).
4	Mevrouw M. Troost is vierdejaars student Bouwkunde –(steden)bouwkundige vormgeving- aan de Hogeschool Windesheim

Secretaris/Coördinator

mevrouw H. Bleijs	Gecertificeerd 2010
-------------------	---------------------

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

dhr W.L.M. Blomen
Den Haag

is als ~~deskundige / secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

voorzitter

hbo-ba Stedenbouwkundig Ontwerpen

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Saxion

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Datum:

Den Haag

12-12-2011

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Bevredette Janssen Bergweg 107A 3037 EH
Rotterdam

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Saxion Hogescholen
Oedenboschweg 100
Entwep

aangevraagd door de instelling:

Hobéon Groep

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

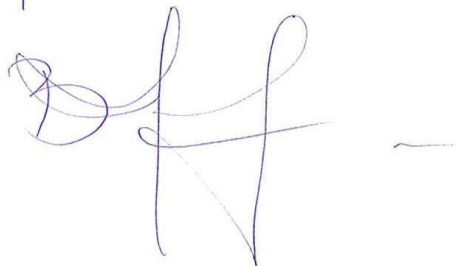
Plaats:

Ridam

Datum:

21-10-2011

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Cornelis Geluk
Nieuweweg 19 3233BK Oostvoorne

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding;

Hbo - bacheloropleiding Stedenbouwkundig Ontwerpen

aangevraagd door de instelling:

Saxion Hogescholen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Rotterdam

Datum: 28 November 2011

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Margriet Troost
J.H. Pameyerstraat 40, 8202 XP Franeker

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Stedenbouwkundig Ontwerpen Saxion

aangevraagd door de instelling:

Chr. Hogeschool Windesheim, Zwolle

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Franeker

Datum: 5-12-2017

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Hanneke Blajs Tulpstraat 9 3135 HS Vlaardingen

is als ~~deskundige~~ / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Stedenbouwkundig Ontwerpen hbo-ba

aangevraagd door de instelling:

Saxion Hogeschool

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Datum:

Den Haag

12 dec 2011

Handtekening:

